

ZAKON

O KORIŠĆENJU OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

(*"Sl. glasnik RS", br. 40/2021, 35/2023 i 94/2024 - dr. zakon*)

I UVODNE ODREDBE

Predmet uređivanja

Član 1

Ovim zakonom uređuje se korišćenje energije iz obnovljivih izvora, ciljevi korišćenja energije iz obnovljivih izvora, način određivanja udela obnovljivih izvora energije Republike Srbije u bruto finalnoj potrošnji energije, integracija energije iz obnovljivih izvora na tržište, sistemi podsticaja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora, garancije porekla električne energije, proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora za sopstvenu potrošnju, korišćenje obnovljivih izvora energije u oblasti toplotne energije i oblasti saobraćaja, posebni postupci koji se odnose na izgradnju i priključenje energetskih objekata koji koriste obnovljive izvore energije, osnove mehanizama saradnje sa drugim državama u oblasti obnovljivih izvora energije, nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, kao i druga pitanja od značaja za obnovljive izvore energije.

Na sva pitanja iz oblasti energetike u vezi sa obnovljivim izvorima energije koja nisu uređena ovim zakonom, primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje oblast energetike.

Javni interes

Član 2

Korišćenje energije iz obnovljivih izvora je u javnom interesu Republike Srbije i od posebnog je značaja za Republiku Srbiju.

U cilju ostvarivanja javnog interesa iz stava 1. ovog člana, Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinice lokalne samouprave mogu da donesu strateške i druge dokumente, programe i planove za ostvarivanje ciljeva utvrđenih ovim zakonom i obezbeđuju sredstva u svojim budžetima za ispunjenje obaveza utvrđenih ovim zakonom i strateškim dokumentima.

Ciljevi uređivanja

Član 3

Uređenje korišćenja energije iz obnovljivih izvora obuhvata mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarivanja dugoročnih ciljeva, i to:

- 1) smanjenja upotrebe fosilnih goriva i povećanja korišćenja obnovljivih izvora energije u cilju zaštite životne sredine;
- 2) dugoročnog smanjenja zavisnosti od uvoza energenata;
- 3) otvaranja novih radnih mesta i razvoj preduzetništva u oblasti obnovljivih izvora energije;
- 4) podsticanja istraživanja, inovacija i konkurentnosti u oblasti korišćenja obnovljivih izvora energije;
- 5) digitalizacije, jednostavnosti, ekonomičnosti i efikasnosti postupaka u oblasti obnovljivih izvora energije;
- 6) integracije električne energije iz obnovljivih izvora na tržište električne energije, koja uključuje izloženost proizvođača električne energije promenama tržišnih cena električne energije u cilju maksimizacije njihovih tržišnih prihoda;
- 7) obezbeđivanja stabilnosti tržišta električne energije uz uzimanje u obzir troškova integracije obnovljivih izvora energije u sistem i stabilnost mreže;
- 8) regionalnog razvoja korišćenja obnovljivih izvora energije;
- 9) stabilnosti sistema podsticaja i primena operativne državne pomoći u formi tržišne premije, izuzev za mala postrojenja i demonstracione projekte;
- 10) dodeljivanja podsticaja putem aukcija na javan, transparentan, konkurentan i ekonomičan način, bez diskriminacije kojim se obezbeđuje visok stepen realizacije projekata, osim u slučaju malih postrojenja i demonstracionih projekata kada se podsticaji ne moraju dodeliti putem aukcije;
- 11) održivog i samostalnog razvoja kroz maksimalno korišćenje nacionalnih naučno-istraživačkih, tehnološko-razvojnih i ljudskih kapaciteta u procesu planiranja povećanja korišćenja obnovljivih izvora energije.

Značenje izraza

Član 4

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) aukcija je postupak u kome se učesnici na konkurentan način nadmeću da ponudom najniže fid-in tarife, odnosno tržišne premije, popune kvotu i steknu pravo na podsticajne mere;
- 2) biogoriva su tečna goriva za saobraćaj, proizvedena iz biomase;
- 3) biogas je gasovito gorivo iz biomase;
- 4) biomasa je biorazgradivi deo proizvoda, otpada i ostataka biološkog porekla iz poljoprivrede (uključujući biljne i životinjske materije), šumarstva i povezanih industrija, kao i biorazgradivi deo industrijskog i komunalnog otpada u skladu sa propisima kojima se uređuje upravljanje otpadom;
- 5) biometan je gasovito gorivo koje se koristi u saobraćaju, dobijeno preradom, odnosno prečišćavanjem biogasa;
- 6) biotečnost je tečno gorivo proizvedeno iz biomase, koje se koristi u energetske svrhe, osim za saobraćaj, uključujući proizvodnju električne energije i toplotne energije;

7) bruto finalna potrošnja energije je ukupna finalna energija potrošena za energetske svrhe u industriji, saobraćaju, domaćinstvima, javnim i komercijalnim delatnostima, poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, uključujući sopstvenu potrošnju električne i toplotne energije u sektoru proizvodnje električne i toplotne energije i gubitke u prenosu i distribuciji električne i toplotne energije;

7a) varijabilni obnovljivi izvori energije su primarni izvori energije (energija vetra, energija Sunca i dr.) čiji energetske potencijal zavisi od meteoroloških uslova koje je teško precizno prognozirati, usled čega prilikom proizvodnje električne energije iz takvih izvora mogu nastati veća odstupanja između proizvedene električne energije i planirane proizvodnje električne energije u odnosu na druge izvore energije;

8) viša sila je nepredvidiv i neizbežan događaj kao što je: vanredno stanje, pandemija, elementarna nepogoda ili drugi nepredviđeni događaj, odnosno okolnost kojom se ugrožava bezbednost i zdravlje ljudi i/ili životne sredine;

9) garancija porekla je elektronski dokument koji ima isključivu funkciju da krajnjem kupcu dokaže da je određena količina energije proizvedena iz obnovljivih izvora energije;

10) gorivo iz biomase je gasovito, odnosno čvrsto gorivo proizvedeno iz biomase;

11) goriva iz recikliranog ugljenika predstavljaju tečna i gasovita goriva proizvedena iz tečnog ili čvrstog otpada neobnovljivog porekla, koji nije pogodan za reciklažu materijala ili od gasa iz procesa prerade otpada i izduvnog/otpadnog gasa neobnovljivog porekla, koji su nastali kao nezaobilazne i nenamerne posledice proizvodnog procesa u industrijskim postrojenjima, u skladu sa propisima kojima se uređuje upravljanje otpadom;

11a) dan spajanja tržišta znači prvi dan operativnog rada, u spojenom režimu, unutardnevnog organizovanog tržišta električne energije Republike Srbije spojenog sa jedinstvenim evropskim organizovanim unutardnevnim tržištem električne energije;

12) demonstracioni projekat je nekomercijalni projekat iz obnovljivih izvora energije kojim se neka tehnologija demonstrira kao prva te vrste i predstavlja značajnu inovaciju koja uveliko premašuje najviši nivo postojeće tehnologije korišćenja obnovljivih izvora i ima status inovacionog projekta u smislu zakona kojim se uređuje inovaciona delatnost;

13) deo kapaciteta elektrane je deo odobrene snage elektrane;

14) dobra prognoza električne energije je prognoza električne energije za čije greške se ne plaća dodatna naknada garantovanom snabdevaču, a koja se utvrđuje na osnovu kriterijuma definisanim podzakonskim aktom iz člana 10a stav 6. ovog zakona;

15) domaćinstvo je zajednica lica čiji članovi zajedno stanuju, zajedno se hrane i troše ostvarene prihode, odnosno samac koji samostalno živi, samostalno se hrani i troši ostvarene prihode;

16) elektrana u izgradnji je elektrana za koju je izdata potvrda o prijavi završetka izgradnje temelja od strane nadležnog organa ili elektrana za koju su obezbeđena sredstva za završetak izgradnje elektrane;

16a) evropsko organizovano tržište električne energije je organizovano tržište električne energije u Evropi na kome se električna energija kupuje i prodaje dan-unapred ili unutar dana isporuke električne energije;

17) zajednički projekat je vrsta mehanizma saradnje između država koji mogu da ugovore dve ili više država u cilju proizvodnje električne, odnosno toplotne energije i koji može da uključi privatne proizvođače;

18) zajednička šema podrške je vrsta mehanizma saradnje koju dve ili više država mogu da ugovore u cilju omogućavanja njihovog uzajamnog učešća u njihovim nacionalnim sistemima podsticaja;

19) (*brisana*)

20) obnovljivi vodonik je vodonik koji se koristi u energetske svrhe, proizveden postupkom elektrolize korišćenjem električne energije koja je proizvedena iz obnovljivih izvora energije;

20a) jedinstveno evropsko organizovano unutardnevno tržište električne energije je deo evropskog organizovanog tržišta električne energije na kome učesnici na tržištu u Evropi mogu da kupuju i prodaju električnu energiju unutar dana isporuke električne energije;

21) kapacitet elektrane je odobrena snaga elektrane utvrđena od strane nadležnog operatora sistema;

21a) kapacitet za pružanje pomoćne usluge je sinhroni proizvodni modul ili skladište električne energije osposobljeno da pruža pomoćnu uslugu sekundarne rezerve, u skladu sa pravilima o radu prenosnog sistema, odnosno pravilima o radu distributivnog sistema i njihovim specifičnim tehnologijama;

22) kvote predstavljaju ukupnu odobrenu snagu elektrana u MW ili električnu energiju u MWh za koje se mogu steći tržišne premije, odnosno fid-in tarife;

23) kupac-proizvođač je krajnji kupac koji je na unutrašnje instalacije priključio sopstveni objekat za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije, pri čemu se proizvedena električna energija koristi za snabdevanje sopstvene potrošnje, a višak proizvedene električne energije isporučuje u prenosni sistem, distributivni sistem, odnosno zatvoreni distributivni sistem;

24) malo postrojenje je elektrana odobrene snage manje od 500 kW, odnosno elektrana na vetar čija je odobrena snaga manja od 3 MW;

25) napredna biogoriva su biogoriva proizvedena iz posebnih sirovina koja su propisana podzakonskim aktom iz člana 78. ovog zakona;

25a) negativna tržišna premija je negativna razlika između ostvarene cene i referentne tržišne cene;

26) neto električna energija predstavlja razliku ukupne preuzete i ukupne isporučene električne energije kupca-proizvođača u prenosni, distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem u toku jednog meseca, utvrđene u kWh na osnovu očitavanja brojila električne energije koja ispunjavaju propisane metrološke zahteve;

27) neto merenje je način obračuna neto električne energije, pri kome se viškom isporučene električne energije, u toku jednog meseca, umanjuje neto količina električne energije u toku narednog meseca;

28) neto obračun je način obračuna neto električne energije, pri kome se vrednost viška predate električne energije, u toku jednog meseca obračunava i naplaćuje na osnovu ugovora između kupca-proizvođača i snabdevača;

29) obnovljivi izvori energije su nefosilni izvori energije kao što su: vodotokovi, biomasa, vetar, sunce, obnovljivi vodonik, biogas, deponijski gas, gas iz pogona za preradu kanalizacionih voda, izvori geotermalne energije i drugi obnovljivi izvori energije;

30) obnovljiva tečna i gasovita goriva nebiološkog porekla su tečna ili gasovita goriva iz obnovljivih izvora energije koja se koriste u saobraćaju, ali pod uslovom da nisu dobijena iz biomase i da nisu biogoriva;

31) ovlašćena ugovorna strana je pravno lice koje zaključuje ugovor o tržišnoj premiji sa korisnicima tržišne premije, pri čemu to lice vrši samo isplatu tržišne premije, ali ne i otkup električne energije od korisnika tržišne premije;

32) ostaci iz poljoprivrede, ribarstva, šumarstva i akvakulture su ostaci koji su neposredno proizvedeni u okviru delatnosti poljoprivrede, akvakulture, ribarstva i šumarstva i ne uključuju ostatke iz povezanih industrija i ostatke prerade;

33) ostaci prerade su materije koje nisu finalni proizvodi i ne predstavljaju primarni cilj proizvodnog postupka, a nastali su u postupku koji nije namerno izmenjen u cilju njihove proizvodnje;

33a) ostvarena cena je prihvaćena ponuđena cena koja je utvrđena rešenjem o dodeli tržišne premije;

34) otpad je svaka materija ili predmet koji držalac odbacuje, namerava da ga odbaci ili je neophodno da ga odbaci, pri čemu se ne smatraju otpadom materije ili predmeti koji se namerno promene ili kontaminiraju da bi bili obuhvaćeni ovom definicijom;

35) otpadna toplotna energija je toplotna energija koja nužno nastaje kao nusproizvod u industrijskim postrojenjima, postrojenjima za proizvodnju energije, sektoru usluga, koja bi bez pristupa sistemu za daljinsko grejanje i hlađenje bila neiskorišćeno rasuta u vazduh ili vodu;

36) povlašćeni proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora energije (u daljem tekstu: povlašćeni proizvođač) je pravno lice ili preduzetnik koji proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora i ostvaruje pravo na fid-in tarifu ili tržišnu premiju u skladu sa ovim zakonom;

37) podsticajne mere su instrumenti ili mehanizmi podrške proizvodnji energije iz obnovljivih izvora energije;

38) poljoprivredna biomasa je biomasa proizvedena u poljoprivredi;

38a) pomoćna usluga sekundarne rezerve je usluga kojom korisnici sistema obezbeđuju sekundarnu rezervu operatoru prenosnog sistema na osnovu ugovora o pružanju pomoćnih usluga za potrebe sistemske usluge sekundarne regulacije frekvencije i snage razmene;

39) privremeni povlašćeni proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora energije (u daljem tekstu: privremeni povlašćeni proizvođač) je pravno lice ili preduzetnik koji je u postupku aukcije stekao pravo na tržišnu premiju, odnosno pravo na fid-in tarifu i ima druga prava i obaveze predviđene ovim zakonom;

39a) primarni izvori energije su izvori energije koji se nalaze u prirodi;

40) proizvođač iz obnovljivih izvora energije je pravno lice ili preduzetnik koji proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora i ima pravo na garancije porekla;

41) referentna tržišna cena je cena električne energije na dan-unapred organizovanom tržištu električne energije u Republici Srbiji;

41a) sekundarna regulacija frekvencije i snage razmene je vrsta sistemske usluge koju pruža operator prenosnog sistema u skladu sa pravilima o radu prenosnog sistema;

42) sistem podsticaja je skup podsticajnih mera koji se odnosi na određenu tehnologiju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i koji se primenjuje radi dostizanja nacionalnih ciljeva u pogledu korišćenja obnovljivih izvora energije;

43) skladištenje električne energije je čuvanje proizvedene električne energije u skladištu do trenutka u kome će biti korišćena;

44) snabdevači gorivom su energetske subjekti koji na tržište stavljaju derivate nafte iz sopstvene proizvodnje i uvoza;

45) statistički transfer je vrsta mehanizma saradnje između država kojim se količina energije iz obnovljivih izvora ugovorena između dve ili više država, statistički prenosi iz jedne države u drugu;

46) toplotna energija je unutrašnja (termička) energija vrele vode, tople vode ili pare ili rashladnog fluida, koja se koristi za zagrevanje ili hlađenje prostora, zagrevanje potrošne tople vode ili za potrebe tehnoloških procesa;

47) troškovi integracije u sistem su troškovi integrisanja proizvodnje iz obnovljivih izvora energije i druge distribuirane proizvodnje električne energije u sistem za prenos, distributivni i zatvoreni distributivni sistem električne energije;

48) ugovor o otkupu električne energije iz obnovljivih izvora energije je ugovor na osnovu koga fizičko ili pravno lice neposredno kupuje električnu energiju iz obnovljivih izvora od proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora;

49) šumska biomasa je biomasa proizvedena u šumarstvu.

Drugi izrazi koji se upotrebljavaju u ovom zakonu, a nisu definisani u stavu 1. ovog člana, imaju značenje definisano zakonom kojim se uređuje energetika.

Svi termini u ovom zakonu upotrebljeni u muškom rodu podrazumevaju se i u ženskom rodu i obrnuto.

Vrste elektrana koje koriste obnovljive izvore energije

Član 5

Elektranama koje koriste obnovljive izvore energije smatraju se:

- 1) hidroelektrana;
- 2) elektrana na biomasu;
- 3) elektrana na biogas;
- 4) vetroelektrana;
- 5) solarna elektrana;
- 6) geotermalna elektrana;
- 7) elektrana na biorazgradivi otpad;
- 8) elektrana na deponijski gas;
- 9) elektrana na gas iz postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda i
- 10) elektrana koja koristi druge obnovljive izvore energije.

Reverzibilna hidroelektrana ne smatra se elektranom koja koristi obnovljive izvore energije.

Zabranjuje se izgradnja hidroelektrana u zaštićenim područjima.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, Vlada može, na predlog ministarstva nadležnog za rudarstvo i energetiku (u daljem tekstu: Ministarstvo), uz prethodno pribavljeno mišljenje ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine, dozvoliti radove i aktivnosti, odnosno projekte na izgradnji hidroelektrane na zaštićenom području, ukoliko se radi o projektima od javnog i opšteg interesa, odnosno o projektima od posebnog ili nacionalnog značaja za Republiku Srbiju.

Smatra se da su uslovi iz stava 4. ovog člana ispunjeni naročito u slučaju ako se izgradnjom hidroelektrane doprinosi sigurnosti rada elektroenergetskog sistema, odnosno obezbeđuju novi proizvodni kapaciteti za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora koji su neophodni za ostvarivanje planirane dinamike rasta proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije, za dostizanje nacionalnih ciljeva definisanih Integranim nacionalnim energetske i klimatskim planom ili kada su novi proizvodni kapaciteti za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije potrebni za ostvarivanje ciljeva energetske tranzicije ili ispunjavanje međunarodnih obaveza.

Udeo energije iz obnovljivih izvora Republike Srbije u bruto finalnoj potrošnji energije i saobraćaju

Član 6

Udeo energije iz obnovljivih izvora energije u bruto finalnoj potrošnji energije i finalnoj potrošnji energije u saobraćaju, kao i udeo obnovljivih izvora energije u sektoru električne energije i sektoru toplotne energije, utvrđuje se u Integrisanom nacionalnom energetske i klimatskom planu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika.

Proračun udela obnovljivih izvora energije i izveštavanje

Član 7

Za potrebe praćenja i izveštavanja o ostvarivanju udela energije iz obnovljivih izvora energije u bruto finalnoj potrošnji energije i saobraćaju primenjuju se posebna pravila za proračun udela iz obnovljivih izvora energije.

Ministarstvo donosi akt iz stava 1. ovog člana koji sadrži sledeća pravila:

- 1) način izračunavanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije;
- 2) proračun bruto finalne potrošnje električne energije iz obnovljivih izvora;
- 3) proračun bruto finalne potrošnje energije iz obnovljivih izvora u sektoru toplotne energije;
- 4) proračun finalne potrošnje energije iz obnovljivih izvora u saobraćaju;
- 5) način izračunavanja električne energije proizvedene iz hidroelektrana i vetroelektrana;
- 6) energetska sadržaj goriva u saobraćaju;
- 7) način izračunavanja uticaja biogoriva, biotečnosti i njihovih uporedivih fosilnih goriva na emisiju gasova sa efektom staklene bašte;
- 8) način izračunavanja energije iz toplotnih pumpi.

Praćenje ostvarivanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije i saobraćaju, kao i način izveštavanja iz stava 1. ovog člana u pogledu forme, sadržine i rokova izveštavanja ostvaruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika.

Stabilnost podsticajnih mera u oblasti obnovljivih izvora energije

Član 8

Energetski subjekti koriste podsticajne mere po propisima koji su važili u trenutku sticanja prava na podsticajne mere.

Uslovi pod kojima su energetski subjekti stekli pravo na podsticajne mere ne mogu se naknadno menjati na način kojim se umanjuju ili ograničavaju njihova stečena prava i ugrožava ekonomska korist njihovih postrojenja koja su predmet podsticaja.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, podsticajne mere mogu se menjati u skladu sa objektivnim kriterijumima, pod uslovom da su takvi kriterijumi utvrđeni u sistemima podsticaja koji su važili u trenutku sticanja prava na podsticajne mere.

II SISTEMI PODSTICAJA PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA

Vrste sistema podsticaja

Član 9

Podsticaji za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora sprovode se u određenom podsticajnom periodu kroz sistem tržišnih premija i sistem fid-in tarifa i odnose se na cenu električne energije, preuzimanje balansne odgovornosti, pravo na prioritetan pristup sistemu i druge podsticaje propisane zakonom.

Povlašćeni proizvođači imaju pravo samo na jedan sistem podsticaja za istu elektranu.

Preuzimanje balansne odgovornosti

Član 10

Garantovani snabdevač je dužan da preuzme balansnu odgovornost za povlašćene proizvođače koji su u sistemu tržišne premije.

Povlašćeni proizvođač ima pravo da prenese balansnu odgovornost na drugu balansno odgovornu stranu u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike i pravilima o radu tržišta.

Dužnost garantovanog snabdevača iz stava 1. ovog člana prestaje istekom šest meseci od dana spajanja organizovanog unutardnevnog tržišta Republike Srbije sa jedinstvenim evropskim organizovanim unutardnevnim tržištem ili istekom 30 meseci od dana uspostavljanja organizovanog unutardnevnog tržišta u Republici Srbiji, u zavisnosti od toga koji rok prvi istekne.

Povlašćeni proizvođači u sistemu tržišne premije su dužni da uredе svoju balansnu odgovornost u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika i pravilima o radu tržišta električne energije najkasnije do dana prestanka dužnosti garantovanog snabdevača iz stava 1. ovog člana.

Garantovani snabdevač preuzima balansnu odgovornost i snosi troškove balansiranja za povlašćene proizvođače koji su u sistemu fid-in tarife do isteka podsticajnog perioda i to: za elektrane čija je odobrena snaga manja od 400 kW, odnosno od 1. januara 2026. godine, za elektrane čija je odobrena snaga manja od 200 kW.

Prava i obaveze garantovanog snabdevača i povlašćenog proizvođača u sistemu tržišne premije

Član 10a

Povlašćeni proizvođač u sistemu tržišne premije je dužan da dobro prognozira proizvodnju električne energije i da garantovanom snabdevaču isplati:

- 1) naknadu koja se obračunava u fiksnom procentu od maksimalne ponuđene cene na aukciji po svakom proizvedenom MWh;
- 2) pozitivnu razliku između plana proizvodnje električne energije koju prijavi garantovanom snabdevaču i proizvedene električne energije u MWh po ceni na dan-unapred tržištu.

Fiksni procenat iz stava 1. ovog člana određuje Ministarstvo u javnom pozivu, na predlog garantovanog snabdevača.

Ako povlašćeni proizvođač proizvede više električne energije od plana proizvodnje električne energije koju prijavi garantovanom snabdevaču, garantovani snabdevač je dužan da isplati povlašćenom proizvođaču razliku između ostvarene proizvodnje električne energije i planirane proizvodnje električne energije u MWh po ceni na dan-unapred tržištu.

U slučaju da povlašćeni proizvođač ne prognozira dobro proizvodnju električne energije, garantovani snabdevač ima pravo da povlašćenom proizvođaču obračuna dodatnu naknadu.

Garantovani snabdevač i povlašćeni proizvođač zaključuju ugovor o preuzimanju balansne odgovornosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike, ovim zakonom i podzakonskim aktom iz stava 6. ovog člana.

Vlada bliže uređuje model ugovora o preuzimanju balansne odgovornosti, prava i obaveze garantovanog snabdevača i povlašćenog proizvođača u sistemu tržišne premije, kriterijume za utvrđivanje dobre prognoze proizvodnje električne energije, dodatnu naknadu koja se plaća u slučaju ako povlašćeni proizvođač ne prognozira dobro proizvodnju električne energije, trajanje i prestanak ugovora o preuzimanju balansne odgovornosti, kao i uslove i postupak zaključivanja ugovora i druge bitne elemente.

Nadoknada troškova garantovanog snabdevača

Član 10b

Garantovani snabdevač ima pravo na nadoknadu troškova usled preuzimanja balansne odgovornosti za povlašćene proizvođače u sistemu tržišne premije.

Garantovani snabdevač nadoknađuje troškove iz stava 1. ovog člana iz sredstava prikupljenih po osnovu:

- 1) isplata povlašćenog proizvođača iz člana 10a stav 1. tač. 1) i 2) i stav 4. ovog zakona;
- 2) negativne tržišne premije;
- 3) naknade za podsticaj povlašćenih proizvođača iz člana 57. ovog zakona;
- 4) drugih izvora u skladu sa zakonom.

Pravo na prioritetan pristup prenosnom, distributivnom odnosno zatvorenom distributivnom sistemu

Član 11

Operator prenosnog, distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema je dužan da prioritetno preuzima električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora u demonstracionim projektima, u elektranama čija je odobrena snaga manja od 400 kW, odnosno za elektrane koje se priključuju na mrežu nakon 1. januara 2026. godine odobrene snage manje od 200 kW, bez obzira da li je u sistemu podsticaja, osim u slučaju kada je ugrožena sigurnost rada prenosnog, odnosno distributivnog sistema.

Ako operator prenosnog, distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema, usled ugrožene sigurnosti rada prenosnog, distributivnog odnosno zatvorenog distributivnog sistema u znatnoj meri ograniči pristup sistemu proizvođačima iz obnovljivih izvora, dužan je da o preduzetim merama obavesti Agenciju i proizvođače na čiji rad utiču preduzete mere, kao i o merama koje je potrebno preduzeti da bi se sprečila eventualna buduća ograničenja.

Elektrane koje su predmet podsticaja

Član 12

Podsticajne mere mogu da se steknu za sledeće vrste elektrana koje koriste obnovljive izvore energije:

- 1) hidroelektranu odobrene snage do 30 MW;
- 2) hidroelektranu na postojećoj infrastrukturi odobrene snage do 30 MW;

- 3) elektranu na biomasu;
- 4) elektranu na biogas;
- 5) vetroelektranu;
- 6) solarnu elektranu;
- 7) geotermalnu elektranu;
- 8) elektranu na biorazgradivi otpad;
- 9) elektranu na deponijski gas;
- 10) elektranu na gas iz postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda i
- 11) elektranu koja koristi druge obnovljive izvore energije.

Elektrana iz stava 1. ovog člana mora biti novoizgrađena ili rekonstruisana.

Podsticajne mere mogu da se steknu za ceo kapacitet ili deo kapaciteta elektrane iz stava 1. ovog člana.

Rekonstruisana elektrana iz stava 2. ovog člana je elektrana koja proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora, u kojoj je izvršena potpuna ili delimična zamena instalacija ili opreme u svrhu obnove postojećeg kapaciteta ili povećanja efikasnosti kapaciteta ili povećanja kapaciteta postrojenja, pri čemu rekonstrukcija može da bude sa ili bez promene vrste elektrane u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata.

Elektrana u izgradnji ne može biti predmet podsticaja.

Obaveštavanje javnosti o sistemu podsticaja i procena efikasnosti sistema

Član 13

Ministarstvo objavljuje za period od tri godine plan sistema podsticaja koji se primenjuje, okvirni vremenski plan održavanja aukcija, učestalost aukcija, očekivane nove kapacitete iz obnovljivih izvora energije koji će biti u sistemu podsticaja, ukupna podsticajna sredstva koja će se raspodeliti povlašćenim proizvođačima koji ostvare pravo na podsticaje u narednom periodu od tri godine, kao i vrste tehnologije koje će biti podržane u sistemu podsticaja, ukoliko su poznate.

Plan sistema podsticaja iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo objavljuje do kraja februara jednom u tri godine, i ažurira plan sistema podsticaja, svake godine do kraja februara u slučaju promene podataka iz stava 1. ovog člana.

Agencija jednom u pet godina donosi procenu efekta sistema podsticaja na tržište električne energije, krajnje kupce, kao i na investicije u sektoru elektroenergetike, ukoliko su poznate, uzimajući u obzir i uticaj mogućih izmena sistema podsticaja.

III SISTEM TRŽIŠNE PREMIJE

Pojam

Član 14

Tržišna premija je vrsta operativne državne pomoći koja predstavlja dodatak na tržišnu cenu električne energije koju korisnici tržišne premije isporuče na tržište i koja se određuje u evrocentima po kWh u postupku aukcija.

Korisnici tržišne premije prodaju električnu energiju iz stava 1. ovog člana na tržištu električne energije.

Tržišna premija može da se stekne za ceo ili deo kapaciteta elektrane.

Deo kapaciteta za koji se stiče tržišna premija mora iznositi najmanje 70% odobrene snage elektrane.

Tržišna premija se isplaćuje na mesečnom nivou za električnu energiju koju elektrana isporuči u elektroenergetski sistem.

U slučaju da se pravo na tržišnu premiju stekne za deo kapaciteta elektrane, električna energija za koju se isplaćuje tržišna premija dobija se tako što se procenat kapaciteta elektrane koji je ušao u kvotu, množi sa električnom energijom isporučenom u elektroenergetski sistem u toku obračunskog perioda.

Ako se tržišna premija određuje u zavisnosti od referentne tržišne cene, a tržišna cena električne energije koja je osnov za izračunavanje referentne tržišne cene je negativna, tržišna premija se ne isplaćuje za period negativne tržišne cene električne energije.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže uređuje vrstu, način i uslove sticanja, ostvarivanja i prestanak prava na tržišnu premiju, kao i način određivanja referentne tržišne cene.

Određivanje maksimalne ponuđene cene na aukciji za tržišne premije

Član 15

Za potrebe aukcija, Vlada određuje maksimalnu ponuđenu cenu za električnu energiju po MWh.

Za rekonstruisane elektrane, Vlada određuje posebnu maksimalnu ponuđenu cenu za električnu energiju po MWh.

Aukcije

Član 16

Pravo na tržišnu premiju stiče se u postupku aukcija.

Aukcija se može organizovati jedinstveno za dve ili više vrsta elektrana iz člana 12. ovog zakona ili odvojeno po posebnim vrstama elektrana.

Sprovođenje aukcija prema posebnim vrstama elektrana smatra se da je u skladu sa pravilima državne pomoći ako je ispunjen jedan ili više uslova u pogledu:

- 1) dugoročnog potencijala određene nove i inovativne tehnologije;
- 2) ostvarivanja potrebe za diversifikacijom obnovljivih izvora energije;
- 3) ograničenja mreže i stabilnosti sistema i
- 4) troškova integrisanja u sistem.

Zbog ograničenja mreže i stabilnosti sistema, aukcije se mogu sprovesti za posebna geografska područja za jednu ili više vrsta elektrana.

Davalac državne pomoći koja se dodeljuje u skladu sa ovim zakonom dužan je da obrazloži nadležnom organu za kontrolu državne pomoći da li su ispunjeni uslovi iz stava 3. ovog člana u slučaju sprovođenja aukcija po posebnim vrstama elektrana.

Ministarstvo sprovodi aukcije na osnovu raspoloživih kvota koje propisuje Vlada.

U skladu sa zakonom, važećim planskim dokumentima u oblasti energetike, preuzetim međunarodnim obavezama, odnosno raspoloživim podacima o postojećim kapacitetima, planiranim potrebama i drugim podacima značajnim za određivanje kvota, Vlada propisuje kvote, pri čemu može da se podeli svaka vrsta elektrane iz člana 12. ovog zakona na podvrste prema veličini elektrane ili drugom kriterijumu i da za svaku podvrstu propiše posebne kvote, kao i posebne kvote za rekonstruisane elektrane.

Pokretanje postupka aukcija

Član 17

Postupak se pokreće i sprovodi na osnovu javnog poziva.

Javni poziv naročito sadrži sledeće:

- 1) ko ima pravo da podnese prijavu za učestvovanje na aukciji;
- 2) raspoložive kvote po vrsti i odobrenoj snazi elektrane;
- 3) maksimalnu ponuđenu cenu;
- 3a) fiksni procenat od maksimalne ponuđene cene koju povlašćeni proizvođač plaća garantovanom snabdevaču po svakom proizvedenom MWh za preuzimanje balansne odgovornosti, pod uslovom da je garantovani snabdevač dužan da preuzme balansnu odgovornost u skladu sa članom 10. stav 1. ovog zakona;
- 4) način i formu prijavljivanja na aukcije;
- 5) spisak dokumenata koja se dostavljaju uz prijavu za učestvovanje na aukciji;
- 6) uslove za kvalifikaciju i nadmetanje na aukciji u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktom donetim na osnovu ovog zakona;
- 7) rokove u postupku aukcije;
- 8) podatak o finansijskom instrumentu obezbeđenja za ozbiljnost ponude koji se dostavlja u postupku aukcija;
- 9) rok za realizaciju projekta i
- 10) podatke o pravnim lekovima u postupku aukcije.

Ministarstvo raspisuje javni poziv na osnovu ovog zakona i podzakonskih akata donetih na osnovu ovog zakona.

Ministarstvo je dužno da na veb platformi, odnosno internet stranici objavi obrasce koje učesnici aukcije dostavljaju u vezi sa javnim pozivom u postupku aukcija, kao i informacije o održanim aukcijama, uključujući i stepen realizacije projekata iz aukcija.

Do donošenja odluke o najboljim ponudama, postupak sprovodi komisija koju rešenjem obrazuje ministar nadležan za poslove energetike (u daljem tekstu: Komisija).

O preduzetim radnjama u sprovođenju postupka, Komisija sačinjava izveštaj.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje druge elemente koje mora da sadrži javni poziv, uslove, rok i način prijavljivanja na aukcije, dokaze o ispunjenosti uslova iz javnog poziva, kao i uslove za obrazovanje Komisije.

Postupak aukcija

Član 18

Pokretanje postupka aukcije, dostavljanje i razmena dokumenata, obaveštavanje, objavljivanje i forma odluka, sprovodi se u skladu sa podzakonskim aktom donetim u skladu sa ovim zakonom, u elektronskoj ili u papirnoj formi koja se određuje javnim pozivom.

Dostavljanje upravnih akata u postupku aukcija vrši se javnim dostavljanjem kroz objavljivanje pismena na internet stranici i oglasnoj tabli Ministarstva.

Postupak aukcija sastoji se od tri faze: kvalifikacija, nadmetanja i odabira najboljih ponuda.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže uređuje pokretanje postupka aukcije, dostavljanje i razmenu dokumenata, obaveštavanje, sadržinu i formu ponude, način zaštite sadržine ponude do njenog otvaranja, vreme otvaranja ponuda, objavljivanje i formu odluka.

Kvalifikacije

Član 19

Kvalifikacija je eliminaciona faza postupka aukcije u kojoj se vrši odabir prijavljenih učesnika na osnovu ispunjenosti sledećih uslova:

- 1) vrste i odobrene snage elektrane;
- 2) planskog osnova za izgradnju priključka elektrane na elektroenergetski sistem;
- 3) ako je učesnik na aukciji pribavio:
 - (1) pravnosnažnu energetska dozvolu za elektranu,
 - (2) lokacijske uslove,
 - (3) finansijski instrument obezbeđenja za ozbiljnost ponude.

Vlada može propisati i druge uslove za kvalifikacije aktom iz stava 4. ovog člana.

Finansijski instrument obezbeđenja iz stava 1. tačka 3) podtačka (3) ovog člana dostavlja se u formi novčanog depozita u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan uplate, koji se uplaćuje na podračun posebnih depozita Ministarstva, u skladu sa propisima kojima se uređuje budžetski sistem ili u formi bankarske garancije koja je bezuslovna, neopoziva, plativa na prvi poziv i bez prava na prigovor, u iznosu koji određuje Ministarstvo u javnom pozivu.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje uslove za prijavu u fazi kvalifikacije, sadržinu i visinu finansijskog instrumenta obezbeđenja za ozbiljnost ponude, model bankarske garancije, uslove i način naplate finansijskog instrumenta obezbeđenja za ozbiljnost ponude.

Nadmetanje

Član 20

Nadmetanje je faza postupka aukcije u kojoj se učesnici koju su odabrani u fazi kvalifikacije svojim ponudama nadmeću prema kriterijumu koja ponuda nudi nižu tržišnu premiju u odnosu na maksimalnu tržišnu premiju, odnosno nižu visinu otkupne cene u odnosu na maksimalnu otkupnu cenu.

Ponude koje premašuju maksimalnu tržišnu premiju, odnosno maksimalnu otkupnu cenu ne razmatraju se.

Rang lista i popunjavanje kvote

Član 21

Učesnici se posle faze kvalifikacija i nadmetanja, u zavisnosti od ponude koje su dali, rangiraju od najniže do najviše ponuđene cene i po tom redosledu popunjavaju kvotu.

Ponuda iz stava 1. ovog člana može da se odnosi na ceo kapacitet elektrane ili na deo kapaciteta elektrane.

Ukoliko se ponuda odnosi na deo kapaciteta, taj deo mora predstavljati najmanje 70% odobrene snage elektrane.

Ako deo kapaciteta elektrane popuni kvotu, učesnik na aukciji dužan je da u postupku sticanja statusa povlašćenog proizvođača dokaže da je za taj deo kapaciteta obezbedio posebno merno mesto u odnosu na preostali deo kapaciteta elektrane koji nije popunio kvotu ili, ukoliko odluči da ima jedinstveno merno mesto za ceo kapacitet elektrane, da uredi balansnu odgovornost bez prava iz člana 10. stav 1. ovog zakona.

U slučaju da za raspoloživu kvotu konkurišu dva ili više učesnika u postupku aukcije sa istom ponuđenom cenom, preostala kvota se raspodeljuje na te učesnike proporcionalno ponuđenom kapacitetu elektrane.

U ocenu ponude učesnika aukcije, prilikom rangiranja ponuda učesnika aukcije i popunjavanja kvote, može da se uzme u obzir, pored visine ponuđene cene učesnika aukcije i iznos procenta kapaciteta elektrane učesnika aukcije ponuđenog:

1) garantovanoj snabdevaču za potrebe garantovanog snabdevanja i/ili

2) krajnjim kupcima kroz ugovor o otkupu električne energije iz obnovljivih izvora.

Ako učesnik aukcije stekne pravo na tržišnu premiju, a u slučaju da se prilikom rangiranja ponuda i popunjavanja kvote primenjuje stav 6. ovog člana, učesnik aukcije je dužan da u postupku sticanja statusa povlašćenog proizvođača dokaže da je zaključio dugoročan ugovor sa garantovanim snabdevačem, odnosno krajnjim kupcem u skladu sa ponudom učesnika aukcije iz stava 6. ovog člana.

Ministarstvo je dužno da u javnom pozivu u skladu sa članom 17. stav 3. tačka 6) ovog zakona izričito navede da li se aukcije sprovode u skladu sa stavom 6. ovog člana, pri čemu se aukcije koje se sprovode u skladu sa stavom 6. ovog člana ne mogu sprovesti pre 1. januara 2024. godine.

Na osnovu pravila propisanih u st. 1-8. ovog člana, Komisija sastavlja rang listu koju zajedno sa izveštajem o sprovedenom postupku dostavlja Ministarstvu.

Vlada bliže uređuje vrednovanje ponuda, rangiranje ponuda, način popunjavanja kvote, kao i način dokazivanja obaveze i najmanji rok trajanja ugovora iz stava 7. ovog člana.

Odabir najboljih ponuda i pravna zaštita

Član 22

Na osnovu rang liste i izveštaja o sprovedenom postupku koje sačinjava Komisija, Ministarstvo donosi rešenje o dodeljivanju prava na tržišnu premiju, odnosno rešenje o odbijanju prava na tržišnu premiju učesnicima u postupku aukcije.

Rešenje iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Učesnik aukcije može da pokrene upravni spor samo protiv rešenja kojim je odlučeno o njegovom pravu.

Pravo učesnika aukcije kojima je dodeljeno pravo na tržišnu premiju u postupku aukcije ostaće nepromenjeno i na snazi bez obzira na ishod upravnog spora koji pokrene drugi učesnik aukcije protiv svog rešenja.

Ministarstvo će dodeliti pravo na odgovarajuću tržišnu premiju izvan kvote aukcije, ukoliko ishod pravnosnažnog rešenog upravnog spora bude takav da učesniku na aukciji pripada pravo na tržišnu premiju.

Status privremenog povlašćenog proizvođača električne energije

Član 23

Učesnici u postupku aukcije čije su ponude na aukcijama obuhvaćene rešenjem iz člana 22. ovog zakona, stiču status privremenog povlašćenog proizvođača električne energije danom konačnosti tog rešenja.

Privremeni povlašćeni proizvođač je dužan da u roku od 30 dana od dana sticanja tog statusa Ministarstvu dostavi finansijski instrument obezbeđenja.

Finansijski instrument obezbeđenja iz stava 2. ovog člana dostavlja se u formi novčanog depozita u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan uplate, koji se uplaćuje na podračun posebnih depozita Ministarstva, u skladu sa propisima kojima se uređuje budžetski sistem ili u formi bankarske garancije koja je безусловna, neopoziva, plativa na prvi poziv i bez prava na prigovor, kojom se obezbeđuje da će, u roku koji je propisan ovim zakonom, pribaviti građevinsku dozvolu i saglasnost na studiju o proceni uticaja, odnosno odluku da nije potrebna procena uticaja na životnu sredinu i da će steći status povlašćenog proizvođača električne energije u roku trajanja statusa privremenog povlašćenog proizvođača.

Ako privremeni povlašćeni proizvođač u roku iz stava 2. ovog člana ne dostavi finansijski instrument obezbeđenja, Ministarstvo donosi rešenje o ukidanju prava na tržišnu premiju, a privremeni povlašćeni proizvođač gubi taj status, pri čemu deo kvote koju je rezervisao ostaje neraspodeljen.

U slučaju iz stava 4. ovog člana, neraspodeljena kvota se može raspodeliti na sledećoj aukciji.

Rešenje iz stava 4. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje uslove za prijavu u fazi kvalifikacije, sadržinu i visinu finansijskog instrumenta obezbeđenja iz stava 3. ovog člana, model bankarske garancije, uslove i način naplate finansijskog instrumenta obezbeđenja iz stava 3. ovog člana, postupak prenosa i prestanka statusa privremenog povlašćenog proizvođača.

Ugovor o tržišnoj premiji

Član 24

Privremeni povlašćeni proizvođač koji je dostavio finansijski instrument obezbeđenja iz člana 23. ovog zakona zaključuje ugovor o tržišnoj premiji sa ovlašćenom ugovornom stranom.

Garantovani snabdevač obavljaće prava i dužnosti ovlašćene ugovorne strane.

Vlada može da imenuje i drugo lice da obavlja prava i dužnosti ovlašćene ugovorne strane, a koje ima odgovarajuću ekonomsku snagu i finansijske kapacitete, kao i neophodnu stručnost i resurse za obavljanje ove uloge.

Ugovor o tržišnoj premiji naročito sadrži podatke o ugovornim stranama i njihova prava i obaveze, predmet ugovora, visinu i podatke o tržišnoj premiji, mogućim plaćanjima ovlašćenoj ugovornoj strani ukoliko referentna tržišna cena prelazi unapred određenu visinu, vrstu i kapacitet elektrane, podsticajni period i rok zaključenja ugovora, razloge za raskid ugovora, način rešavanja sporova i druge elemente bitne za sadržinu i svrhu ugovora u skladu sa ovim zakonom.

Tržišna premija se u ugovoru o tržišnoj premiji određuje u skladu sa ponudom privremenog povlašćenog proizvođača za kapacitet, odnosno deo kapaciteta elektrane koji je ušao u kvotu u postupku aukcija u skladu sa podzakonskim aktom iz člana 14. ovog zakona.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje model ugovora o tržišnoj premiji.

Obaveze ovlašćene ugovorne strane

Član 25

Ovlašćena ugovorna strana je dužna da:

- 1) na zahtev privremenog povlašćenog proizvođača zaključi ugovor o premiji i u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva;
- 2) vodi poseban račun za transakcije vezane za podsticajne mere u skladu sa ovim zakonom;
- 3) vodi registar ugovora o premiji i objavljuje ih na svojoj internet stranici i ispunjava druge obaveze utvrđene ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje obaveze ovlašćene ugovorne strane.

Trajanje i produženje statusa privremenog povlašćenog proizvođača

Član 26

Privremeni povlašćeni proizvođač je dužan da pribavi građevinsku dozvolu i saglasnost na studiju o proceni uticaja, odnosno odluku da nije potrebna procena uticaja na životnu sredinu u roku od dve godine od dana sticanja statusa privremenog povlašćenog proizvođača.

Ako privremeni povlašćeni proizvođač ne pribavi građevinsku dozvolu i saglasnost na studiju o proceni uticaja, odnosno odluku da nije potrebna procena uticaja u roku iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo ukida status privremenom povlašćenom proizvođaču.

Ako privremeni povlašćeni proizvođač pribavi građevinsku dozvolu u roku od dve godine od dana sticanja tog statusa, status privremenog povlašćenog proizvođača produžava se za tri godine na zahtev privremenog povlašćenog proizvođača.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, ako je privremeni povlašćeni proizvođač pre sticanja tog statusa pribavio građevinsku dozvolu, status privremenog povlašćenog proizvođača traje tri godine.

U slučaju iz st. 3. i 4. ovog člana, status privremenog povlašćenog proizvođača može se produžiti, na zahtev privremenog povlašćenog proizvođača za godinu dana, pod uslovom da je elektrana izgrađena u konstruktivnom smislu.

U slučaju više sile, status privremenog povlašćenog proizvođača može se produžiti za godinu dana, radi sprečavanja ili ublažavanja štetnog dejstva, odnosno otklanjanja štetnih posledica više sile.

Privremeni povlašćeni proizvođač je dužan da podnese obrazloženi zahtev za produženje statusa privremenog povlašćenog proizvođača najkasnije 30 dana pre isteka statusa privremenog povlašćenog proizvođača, a u slučaju više sile iz stava 1. ovog člana, najkasnije 30 dana od dana nastupanja više sile.

Ministarstvo u roku od deset dana od dana podnošenja zahteva iz stava 7. ovog člana, rešenjem odlučuje o tom zahtevu.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje uslove i način produženja statusa privremenog povlašćenog proizvođača i rešavanje po zahtevu za produženje statusa privremenog proizvođača u slučaju više sile.

Obaveze privremenog povlašćenog proizvođača

Član 27

Privremeni povlašćeni proizvođač je dužan da:

- 1) u roku dve godine od dana sticanja tog statusa pribavi pravnosnažnu građevinsku dozvolu za elektranu i saglasnost na studiju o proceni uticaja, odnosno odluku da nije potrebna procena uticaja na životnu sredinu, osim ukoliko pre sticanja tog statusa nije pribavio građevinsku dozvolu za elektranu i saglasnost na studiju o proceni uticaja, odnosno odluku da nije potrebna procena uticaja na životnu sredinu;
- 2) ne poveća odobrenu snagu elektrane za koju je stečen status privremenog povlašćenog proizvođača u toku trajanja statusa privremenog povlašćenog proizvođača;
- 3) održava finansijski instrument obezbeđenja;
- 4) zaključi ugovor o premiji i
- 5) obavesti Ministarstvo, ako se promene podaci o činjenicama na osnovu kojih je stečen status privremenog povlašćenog proizvođača, o nastalim promenama u roku od 15 dana od dana nastanka promene.

Privremeni povlašćeni proizvođač je dužan da pored obaveza iz stava 1. ovog člana ispunjava i obaveze iz člana 30. ovog zakona u toku probnog rada propisanog zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata.

U slučaju iz stava 1. tačka 5) ovog stava, ako nastale promene ne utiču na ispunjenost uslova na osnovu kojih je rešenje izdato, Ministarstvo vrši izmenu rešenja u skladu sa novim podacima.

Posle izmene rešenja iz stava 3. ovog člana, privremeni povlašćeni proizvođač i ovlašćena ugovorna strana, su dužni da usaglaise ugovor o tržišnoj premiji sa izvršenom izmenom rešenja.

U slučaju ako privremeni povlašćeni proizvođač u skladu sa stavom 1. tačka 2) ovog člana smanji odobrenu snagu elektrane ne menja se finansijski instrument obezbeđenja iz člana 23. stav 3. ovog zakona.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže uređuje obaveze privremenog povlašćenog proizvođača.

Ukidanje statusa privremenog povlašćenog proizvođača

Član 28

Status privremenog povlašćenog proizvođača se ukida ako:

- 1) je rešenje o sticanju statusa privremenog povlašćenog proizvođača iz obnovljivih izvora doneto na osnovu neistinitih podataka;
- 2) prestane da ispunjava uslove za sticanje statusa privremenog povlašćenog proizvođača utvrđene ovim zakonom ili uslovima koje Ministarstvo odredi za svaki pojedinačni postupak aukcije;
- 3) ne ispunjava obaveze utvrđene zakonom i podzakonskim aktima donetim na osnovu ovog zakona;
- 4) su akti na osnovu kojih je stekao status privremenog povlašćenog proizvođača pravnosnažno ukinuti, poništeni ili stavljeni van snage;
- 5) ne održava finansijsko sredstvo obezbeđenja za vreme trajanja statusa privremenog povlašćenog proizvođača i
- 6) ne ispunjava obaveze iz člana 30. ovog zakona u toku probnog rada.

Ministarstvo, po saznanju za okolnosti koje ukazuju na činjenice na osnovu kojih se ukida status privremenog povlašćenog proizvođača, bez odlaganja o tome obaveštava nadležnog inspektora.

Po dobijanju akta nadležnog inspektora kojim se utvrđuju činjenice iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo donosi rešenje o ukidanju statusa privremenog povlašćenog proizvođača u roku od pet dana.

Rešenje iz stava 3. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

U slučaju ukidanja rešenja iz stava 3. ovog člana, privremenom povlašćenom proizvođaču od dana konačnosti tog rešenja prestaje status privremenog povlašćenog proizvođača i pravo na podsticajne mere.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže uređuje način ukidanja statusa privremenog povlašćenog proizvođača.

Status povlašćenog proizvođača

Član 29

Privremeni povlašćeni proizvođač stiče status povlašćenog proizvođača električne energije za ceo kapacitet ili deo kapaciteta elektrane ako je:

1) stekao licencu za obavljanje energetske delatnosti proizvodnje električne energije u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika, a koja obuhvata elektranu za koju je stekao status privremenog povlašćenog proizvođača, osim ukoliko u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika nije dužan da ima licencu;

2) elektrana iz tačke 1. ovog stava trajno priključena na prenosni, distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem, električne energije sa odobrenom snagom za koju je elektrana stekla status privremenog povlašćenog proizvođača u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika;

3) za elektranu iz tačke 1. ovog stava obezbeđeno posebno merenje odvojeno od merenja u drugim tehnološkim procesima:

(1) predate električne energije u prenosni sistem, distributivni sistem, odnosno zatvoreni distributivni sistem električne energije,

(2) preuzete električne energije iz prenosnog, distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema, za potrebe tehnološkog procesa rada elektrane,

(3) predate toplotne energije u sistem,

(4) preuzete, odnosno proizvedene toplotne energije za potrebe tehnološkog procesa elektrane i pripremu energenta,

4) elektrana iz tačke 1. ovog člana novoizgrađena, odnosno rekonstruisana;

5) dobio upotrebnu dozvolu u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata za elektranu za koju je stekao status privremenog povlašćenog proizvođača;

6) zaključen ugovor o tržišnoj premiji u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim na osnovu njega;

7) za elektranu iz tačke 1. ovog člana izdata vodna dozvola u skladu sa zakonom kojim je uređena oblast vodoprivrede, u slučaju da je predmet zahteva hidroelektrana;

8) pribavio integrisanu dozvolu, odnosno dozvolu za upravljanjem otpadom ili drugi akt u skladu propisima kojima se uređuje oblast upravljanja otpadom i upotreba otpada za proizvodnju energije, u slučaju da je predmet zahteva elektrana na biorazgradivi otpad;

9) za elektranu iz tačke 1. ovog člana izdat akt inspektora za zaštitu životne sredine da su ispunjeni uslovi zaštite prirode, uslovi i mere zaštite životne sredine koji su propisani studijom o proceni uticaja, kao i uslovi iz dozvole za upravljanje otpadom i integrisane dozvole za rad elektrane i obavljanje aktivnosti, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita životne sredine.

Ministarstvo rešenjem odlučuje o zahtevu za sticanje statusa povlašćenog proizvođača u upravnom postupku u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva.

Rešenje iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže uređuje način sticanja, prenosa i prestanka statusa povlašćenog proizvođača.

Obaveze povlašćenog proizvođača

Član 30

Povlašćeni proizvođač dužan je da:

1) u procesu proizvodnje električne energije koristi obnovljive izvore;

2) poštuje sve propise u oblasti životne sredine;

- 3) poštuje sve propise u oblasti vodoprivrede u slučaju hidroelektrane;
- 4) koristi reaktivnu energiju u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike, pravilima o radu prenosnog, distributivnog odnosno zatvorenog distributivnog sistema;
- 5) elektrana u toku rada ne prelazi vrednost odobrene snage koju je utvrdio nadležni operator sistema;
- 6) operatoru prenosnog, distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema stavlja na raspolaganje podatke potrebne za rad sistema u skladu sa pravilima o radu prenosnog sistema, pravilima o radu distributivnog sistema, odnosno zatvorenog distributivnog sistema odnosno pravilima o radu tržišta električne energije;
- 7) vodi evidenciju o utrošenim energentima, osim u slučaju hidroelektrana, vetroelektrana i solarnih elektrana;
- 8) dostavlja planove rada balansno odgovornoj strani u skladu sa zakonom;
- 9) ukloni elektranu nakon isteka životnog veka elektrane i sprovede sanaciju zemljišta u propisanom roku;
- 10) uplaćuje na mesečnom nivou iznose depozita koji se uplaćuje na podračun posebnih depozita Ministarstva, u skladu sa propisima kojima se uređuje budžetski sistem, na ime troškova uklanjanja elektrane nakon isteka životnog veka elektrane i sanacije zemljišta na kojoj se nalazila elektrana za koju je pribavljen status povlašćenog proizvođača;
- 11) ne menja odobrenu snagu elektrane;
- 12) da obavesti Ministarstvo ako se promene podaci o činjenicama na osnovu kojih je stečen status povlašćenog proizvođača o nastalim promenama u roku od 15 dana od dana nastanka promene;
- 13) ispunjava i druge obaveze propisane zakonom kojim se uređuje oblast energetike, ovim zakonom i aktima donetim na osnovu ovog zakona.

U slučaju iz stava 1. tačke 12) ovog člana, ako nastale promene ne utiču na ispunjenost uslova na osnovu kojih je rešenje izdato, Ministarstvo vrši izmenu rešenja u skladu sa novim podacima.

U slučaju stava 1. tačka 9) ovog člana, Ministarstvo vraća povlašćenom proizvođaču preostali iznos depozita nakon sprovedenog uklanjanja elektrane i sanacije zemljišta na kojoj se nalazila elektrana za koju je pribavljen status povlašćenog proizvođača.

Ukoliko povlašćeni proizvođač ne izvrši uklanjanje elektrane i sanaciju zemljišta na kojoj se nalazi elektrana u propisanom roku, Ministarstvo uklanja elektranu i sprovodi sanaciju zemljišta preko drugog lica, o trošku povlašćenog proizvođača, a koristeći sredstva iz novčanog depozita iz stava 1. tačka 10) ovog člana.

Posle izmene rešenja iz stava 2. ovog člana, povlašćeni proizvođač i ovlašćena ugovorna strana, su dužni da usaglase ugovor o tržišnoj premiji sa izvršenom izmenom rešenja.

Ako povlašćeni proizvođač u određenom periodu proizvodi suprotno uslovima iz stava 1. tač. 4) i 5) ovog člana, nema pravo na tržišnu premiju za taj period.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže uređuje obaveze povlašćenog proizvođača, visinu novčanog depozita na ime troškova uklanjanja elektrane nakon isteka životnog veka elektrane i sanacije zemljišta na kojoj se nalazila elektrana, rok i postupak za uklanjanje elektrane i sanaciju zemljišta.

Ukidanje statusa povlašćenog proizvođača

Član 31

Status povlašćenog proizvođača se ukida ako:

- 1) je rešenje o sticanju statusa povlašćenog proizvođača električne energije doneto na osnovu neistinitih podataka;
- 2) prestane da ispunjava uslove za sticanje statusa povlašćenog proizvođača utvrđene ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim na osnovu ovog zakona;
- 3) ne ispunjava obaveze utvrđene ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim na osnovu ovog zakona;
- 4) proizvodi električnu energiju suprotno propisima kojim se uređuje oblast energetike;
- 5) su akti na osnovu kojih je stekao status povlašćenog proizvođača pravnosnažno ukinuti, poništeni ili stavljeni van snage.

Ministarstvo, po saznanju za okolnosti koje ukazuju na činjenice na osnovu kojih se ukida status povlašćenog proizvođača, bez odlaganja o tome obaveštava nadležnog inspektora.

Po dobijanju akta nadležnog inspektora kojim se utvrđuju činjenice iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo donosi rešenje o ukidanju statusa povlašćenog proizvođača u roku od pet dana.

Rešenje iz stava 3. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

U slučaju donošenja rešenja iz stava 3. ovog člana, povlašćenom proizvođaču od dana konačnosti tog rešenja prestaje status povlašćenog proizvođača i pravo na podsticajne mere.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže uređuje način ukidanja statusa povlašćenog proizvođača.

Podsticajni period

Član 32

Podsticajni period je određeni vremenski period u kome se povlašćenom proizvođaču isplaćuje tržišna premija.

Podsticajni period traje 15 godina od dana prve isplate tržišne premije.

IV SISTEM FID-IN TARIFA

Pojam

Član 33

Fid-in tarifa je vrsta operativne državne pomoći koja se dodeljuje u obliku podsticajne otkupne cene koja se garantuje po kWh za isporučenu električnu energiju u elektroenergetski sistem u toku podsticajnog perioda.

Fid-in tarifa može se steći samo za mala postrojenja i demonstracione projekte, u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktom donetim u skladu sa ovim zakonom.

Fid-in tarifa obračunava se i isplaćuje na mesečnom nivou.

Fid-in tarifa može da se stekne za ceo ili deo kapaciteta elektrane.

Ministarstvo vrši dodelu prava na fid-in tarifu u postupku aukcija na osnovu raspoloživih kvota koje propisuje Vlada.

U slučaju da se pravo na fid-in tarifu stekne za deo kapaciteta elektrane, električna energija za koju se isplaćuje fid-in tarifa dobija se tako što se procenat kapaciteta elektrane koji je ušao u kvotu, množi sa električnom energijom isporučenom u elektroenergetski sistem u toku obračunskog perioda.

Kada propisuje kvote, Vlada može da podeli svaku vrstu elektrane iz člana 12. ovog zakona, kao i demonstracione projekte na podvrste prema veličini elektrane ili drugom kriterijumu i da za svaku podvrstu elektrana propiše posebne kvote, kao i posebne kvote za rekonstruisane elektrane.

Vlada donosi akt iz stava 5. ovog člana u skladu sa zakonom, važećim planskim dokumentima u oblasti energetike, preuzetim međunarodnim obavezama, odnosno i raspoloživim podacima o postojećim kapacitetima, planiranim potrebama i drugim podacima značajnim za određivanje kvota.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže određuje uslove pod kojim mala postrojenja i demonstracioni projekti mogu steći fid-in tarifu, kao i način sticanja statusa povlašćenog proizvođača za mala postrojenja i demonstracione projekte.

Određivanje maksimalne fid-in tarife na aukciji za fid-in tarife

Član 34

U slučaju dodele fid-in tarifa u postupku aukcija, Vlada određuje maksimalnu fid-in tarifu za električnu energiju po MWh, čiju visinu učesnici aukcija ne mogu svojim ponudama da premaše na aukciji.

Za rekonstruisane elektrane, Vlada određuje posebnu maksimalnu fid-in tarifu za električnu energiju po MWh.

Način dodele fid-in tarifa

Član 35

Fid-in tarifa dodeljuje se shodno primenom pravila postupka aukcija iz čl. 16-22. ovog zakona.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže uređuje način, uslove i postupak sticanja, ostvarivanje i prestanak prava na fid-in tarifu.

Status privremenog povlašćenog proizvođača

Član 36

Učesnici u postupku aukcije čije su ponude na aukcijama obuhvaćene rešenjem o dodeljivanju prava na fid-in tarife, stiču status privremenog povlašćenog proizvođača električne energije danom donošenja tog rešenja.

Privremeni povlašćeni proizvođač je dužan da u roku od 30 dana od dana sticanja tog statusa Ministarstvu dostavi finansijski instrument obezbeđenja.

Finansijski instrument obezbeđenja iz stava 2. ovog člana dostavlja se u formi novčanog depozita u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan uplate, koji se uplaćuje na podračun posebnih depozita Ministarstva, u skladu sa propisima kojima se uređuje budžetski sistem ili u formi bankarske garancije koja je bezuslovna, neopoziva, plativa na prvi poziv i bez prava na prigovor, kojom se obezbeđuje da će, u roku koji je propisan ovim zakonom, pribaviti građevinsku dozvolu i saglasnost na studiju o

proceni uticaja, odnosno odluku da nije potrebna procena uticaja na životnu sredinu, da će steći status povlašćenog proizvođača električne energije u roku trajanja statusa privremenog povlašćenog proizvođača.

U slučaju demonstracionog projekta ili malog postrojenja odobrene snage manje od 100 kW, ne dostavlja se finansijski instrument obezbeđenja iz stava 2. ovog člana.

Ako privremeni povlašćeni proizvođač u roku iz stava 2. ovog člana ne dostavi finansijski instrument obezbeđenja, Ministarstvo donosi rešenje o ukidanju prava na tržišnu premiju, a privremeni povlašćeni proizvođač gubi taj status, pri čemu deo kvote koju je rezervisao ostaje neraspodeljen.

U slučaju iz stava 5. ovog člana, neraspodeljena kvota se može raspodeliti na sledećoj aukciji.

Ministarstvo u slučaju iz stava 5. ovog člana donosi rešenje o ukidanju prava na fid-in tarifu, a privremeni povlašćeni proizvođač gubi taj status.

Rešenje iz stava 5. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže uređuje uslove za prijavu u fazi kvalifikacije, sadržinu i visinu finansijskog instrumenta obezbeđenja iz stava 3. ovog člana, model bankarske garancije, uslove i način naplate finansijskog instrumenta obezbeđenja iz stava 3. ovog člana, postupak prenosa i prestanka statusa privremenog povlašćenog proizvođača.

Ugovor o fid-in tarifi

Član 37

Privremeni povlašćeni proizvođači ostvaruju pravo na fid-in tarife, podsticajni period i preuzimanje balansne odgovornosti zaključenjem ugovora o fid-in tarifi sa garantovanim snabdevačem.

Ugovor o fid-in tarifi iz stava 1. ovog člana naročito sadrži: podatke o ugovornim stranama i njihova prava i obaveze, predmet ugovora, vrstu i odobrenu snagu elektrane povlašćenog proizvođača, mesto primopredaje energije u sistem, mesto i način merenja, cenu električne energije i način i uslove promene cene, način i dinamiku obračunavanja, fakturisanja i plaćanja, kamatu u slučaju neblagovremenog plaćanja, instrumente obezbeđenja plaćanja, obaveze garantovanog snabdevača u pogledu preuzimanja balansne odgovornosti i povlašćenog proizvođača u pogledu planiranja rada elektrane, uslove u periodu probnog rada kada ugovor zaključuje privremeni povlašćeni proizvođač, podsticajni period i rok zaključenja ugovora, razloge za raskid ugovora, način rešavanja sporova i druge elemente bitne za sadržinu i svrhu ugovora u skladu sa ovim zakonom.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje model ugovora o fid-in tarifi.

Obaveze garantovanog snabdevača

Član 38

Garantovani snabdevač je dužan da:

- 1) zaključi ugovor fid-in tarifi u skladu sa ovim zakonom;
- 2) preuzima prava i obaveze prethodnog garantovanog snabdevača u roku, na način i pod uslovima utvrđenim javnim tenderom u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika;
- 3) vodi registar ugovora o otkupu električne energije, ugovora o fid-in tarifi i objavljuje ih na svojoj internet stranici;
- 4) preuzme balansnu odgovornost u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega;

5) dostavlja Ministarstvu podatke potrebne za utvrđivanje naknade za podsticaj povlašćenih proizvođača električne energije u skladu sa podzakonskim aktima donetim na osnovu ovog zakona;

6) vodi poseban račun za transakcije vezane za podsticajne mere u skladu sa ovim zakonom;

7) svake godine objavi korigovane podsticajne otkupne cene za ugovore o otkupu električne energije i

8) ispunjava druge obaveze utvrđene ovim zakonom.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje obaveze garantovanog snabdevača.

Trajanje i produženje statusa privremenog povlašćenog proizvođača

Član 39

Privremeni povlašćeni proizvođač je dužan da pribavi građevinsku dozvolu i saglasnost na studiju o proceni uticaja, odnosno odluku da nije potrebna procena uticaja na životnu sredinu, u roku od dve godine od dana sticanja statusa privremenog povlašćenog proizvođača.

Ako privremeni povlašćeni proizvođač ne pribavi građevinsku dozvolu i saglasnost na studiju o proceni uticaja, odnosno odluku da nije potrebna procena uticaja na životnu sredinu u roku iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo ukida status privremenog povlašćenog proizvođača.

Ako privremeni povlašćeni proizvođač pribavi građevinsku dozvolu i saglasnost na studiju o proceni uticaja, odnosno odluku da nije potrebna procena uticaja na životnu sredinu u roku od dve godine od dana sticanja tog statusa, status privremenog povlašćenog proizvođača produžava se za tri godine na zahtev privremenog povlašćenog proizvođača.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, ako je privremeni povlašćeni proizvođač pre sticanja tog statusa pribavio građevinsku dozvolu, status privremenog povlašćenog proizvođača traje tri godine.

U slučaju iz st. 3. i 4. ovog člana, status privremenog povlašćenog proizvođača može se produžiti, na zahtev privremenog povlašćenog proizvođača za jednu godinu, pod uslovom da je elektrana izgrađena u konstruktivnom smislu.

U slučaju više sile, status privremenog povlašćenog proizvođača može se produžiti za jednu godinu, radi sprečavanja ili ublažavanja štetnog dejstva, odnosno otklanjanja štetnih posledica više sile.

Privremeni povlašćeni proizvođač je dužan da podnese obrazloženi zahtev za produženje statusa privremenog povlašćenog proizvođača najkasnije 30 dana pre isteka statusa privremenog povlašćenog proizvođača, a u slučaju više sile iz stava 1. ovog člana, najkasnije 30 dana od dana nastupanja više sile.

Ministarstvo u roku od deset dana od dana podnošenja zahteva iz stava 7. ovog člana, rešenjem odlučuje o tom zahtevu.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje uslove i način produženja statusa privremenog povlašćenog proizvođača i način odlučivanja po zahtevu za produženje statusa privremenog proizvođača u slučaju više sile.

Obaveze privremenog povlašćenog proizvođača

Član 40

Privremeni povlašćeni proizvođač je dužan da:

- 1) u roku od dve godine od dana sticanja tog statusa pribavi pravnosnažnu građevinsku dozvolu za elektranu i saglasnost na studiju o proceni uticaja, odnosno odluku da nije potrebna procena uticaja na životnu sredinu, osim ukoliko pre sticanja tog statusa nije pribavio građevinsku dozvolu za elektranu i saglasnost na studiju o proceni uticaja, odnosno odluku da nije potrebna procena uticaja na životnu sredinu;
- 2) ne poveća odobrenu snagu elektrane za koju je stečen status privremenog povlašćenog proizvođača u toku trajanja statusa privremenog povlašćenog proizvođača;
- 3) održava finansijski instrument obezbeđenja;
- 4) zaključi ugovor o fid-in tarifi;
- 5) obavesti Ministarstvo ako se promene podaci o činjenicama na osnovu kojih je stečen status privremenog povlašćenog proizvođača, o nastalim promenama u roku od 15 dana od dana nastanka promene.

Privremeni povlašćeni proizvođač je dužan da pored obaveza iz stava 1. ovog člana ispunjava i obaveze iz člana 43. ovog zakona u toku probnog rada propisanog zakonom kojim je uređena izgradnja objekata.

U slučaju iz stava 1. tačka 5) ovog člana, ako nastale promene ne utiču na ispunjenost uslova na osnovu kojih je rešenje izdato, Ministarstvo vrši izmenu rešenja u skladu sa novim podacima.

Posle izmene rešenja iz stava 3. ovog člana, privremeni povlašćeni proizvođač i garantovani snabdevač su dužni da izmene ugovor o fid-in tarifi tako da ga usaglase sa izvršenom izmenom rešenja.

U slučaju ako privremeni povlašćeni proizvođač u skladu sa stavom 1. tačka 2) ovog člana smanji odobrenu snagu elektrane ne menja se finansijski instrument obezbeđenja iz člana 36. stav 3. ovog zakona.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže uređuje obaveze privremenog povlašćenog proizvođača.

Ukidanje statusa privremenog povlašćenog proizvođača

Član 41

Status privremenog povlašćenog proizvođača se ukida ako:

- 1) je rešenje o sticanju privremenog statusa povlašćenog proizvođača iz obnovljivih izvora doneto na osnovu neistinitih podataka;
- 2) ne ispunjava obaveze utvrđene zakonom i podzakonskim aktom kojim se utvrđuju obaveze privremeno povlašćenog proizvođača;
- 3) su akti na osnovu kojih je stekao status privremenog povlašćenog proizvođača pravnosnažno ukinuti, poništeni ili stavljeni van snage;
- 4) ne održava finansijsko sredstvo obezbeđenja za vreme trajanja statusa privremenog povlašćenog proizvođača.

Ministarstvo, po saznanju za okolnosti koje ukazuju na činjenice na osnovu kojih se ukida status privremenog povlašćenog proizvođača, bez odlaganja o tome obaveštava nadležnog inspektora.

Po dobijanju akta nadležnog inspektora kojim se utvrđuju činjenice iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo donosi rešenje o ukidanju statusa privremenog povlašćenog proizvođača u roku od pet dana.

Rešenje iz stava 3. ovog zakona je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

U slučaju donošenja rešenja iz stava 3. ovog člana, privremenom povlašćenom proizvođaču od dana konačnosti tog rešenja prestaje status privremenog povlašćenog proizvođača i pravo na podsticajne mere.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže uređuje način ukidanja statusa privremenog povlašćenog proizvođača.

Status povlašćenog proizvođača električne energije

Član 42

Privremeni povlašćeni proizvođač stiče status povlašćenog proizvođača električne energije na osnovu zahteva na propisanom obrascu, ako je:

1) stekao licencu za obavljanje energetske delatnosti proizvodnje električne energije u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika, a koja obuhvata elektranu za koju je stekao status privremenog povlašćenog proizvođača, osim ukoliko u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika nije dužan da ima licencu;

2) elektrana iz tačke 1. ovog stava trajno priključena na prenosni, distributivni, odnosno zatvoreno distributivni sistem električne energije na odobrenu snagu koja odgovara odobrenoj snazi za koju je elektrana stekla status privremenog povlašćenog proizvođača, u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika;

3) za elektranu iz tačke 1. ovog stava obezbeđeno posebno merenje odvojeno od merenja u drugim tehnološkim procesima:

(1) predate električne energije u prenosni sistem, distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem električne energije,

(2) preuzete električne energije iz prenosnog, distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema, za potrebe tehnološkog procesa rada elektrane,

(3) predate toplotne energije u sistem,

(4) preuzete, odnosno proizvedene toplotne energije za potrebe tehnološkog procesa elektrane i pripremu energenta,

4) elektrana iz tačke 1. ovog člana novoizgrađena, odnosno rekonstruisana;

5) dobio upotrebnu dozvolu u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata za elektranu za koju je stekao status privremenog povlašćenog proizvođača;

6) ima zaključen ugovor o fid-in tarifi u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim na osnovu njega;

7) za elektranu iz tačke 1. ovog člana izdata vodna dozvola u skladu sa zakonom kojim je uređena oblast vodoprivrede, u slučaju da je predmet zahteva hidroelektrana;

8) pribavio integrisanu dozvolu, odnosno dozvolu za upravljanjem otpadom ili drugi akt u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast upravljanja otpadom i upotreba otpada za proizvodnju energije, u slučaju da je predmet zahteva elektrana na biorazgradivi otpad;

9) za elektranu iz tačke 1. ovog člana izdat akt inspektora za zaštitu životne sredine da su ispunjeni uslovi za rad elektrane i obavljanje aktivnosti u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita životne sredine.

Ministarstvo rešenjem odlučuje o zahtevu za sticanje statusa povlašćenog proizvođača u upravnom postupku u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva.

Rešenje iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže uređuje način sticanja, prenosa i prestanka statusa povlašćenog proizvođača.

Obaveze povlašćenog proizvođača

Član 43

Povlašćeni proizvođač dužan je da:

- 1) u procesu proizvodnje električne energije koristi obnovljive izvore;
- 2) poštuje sve propise u oblasti životne sredine;
- 3) poštuje sve propise u oblasti vodoprivrede koji se odnose na hidroelektrane;
- 4) vodi evidenciju o utrošenim energentima, osim za hidroelektrane, vetroelektrane i solarne elektrane;
- 5) dostavlja planove rada balansno odgovornoj strani;
- 6) obavesti Ministarstvo o nastalim promenama u roku od 15 dana od dana nastanka promene, ako se promene podaci o činjenicama na osnovu kojih je stečen status povlašćenog proizvođača;
- 7) obezbedi da elektrana u toku rada ne prelazi vrednost odobrene snage koju je utvrdio nadležni operator sistema;
- 8) koristi reaktivnu energiju u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike, pravilima o radu prenosnog, distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema;
- 9) operatoru prenosnog, distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema stavlja na raspolaganje podatke potrebne za rad sistema u skladu sa pravilima o radu prenosnog sistema, pravilima o radu distributivnog sistema, odnosno zatvorenog distributivnog sistema, odnosno pravilima o radu tržišta električne energije;
- 10) ne menja odobrenu snagu elektrane;
- 11) ukloni elektranu nakon isteka životnog veka elektrane i sprovede sanaciju zemljišta u propisanom roku;
- 12) uplaćuje na mesečnom nivou iznose depozita koji se uplaćuje na podračun posebnih depozita Ministarstva, u skladu sa propisima kojima se uređuje budžetski sistem, na ime troškova uklanjanja elektrane nakon isteka životnog veka elektrane i sanacije zemljišta na kojoj se nalazila elektrana za koju je pribavljen status povlašćenog proizvođača;
- 13) ispunjava i druge obaveze propisane zakonom kojim se uređuje oblast energetike, ovim zakonom i aktima donetim na osnovu ovog zakona.

U slučaju iz stava 1. tačka 6) ovog člana, ako nastale promene ne utiču na ispunjenost uslova na osnovu kojih je rešenje izdato, Ministarstvo vrši izmenu rešenja u skladu sa novim podacima.

Posle izmene rešenja iz stava 2. ovog člana, povlašćeni proizvođač i garantovani snabdevač, su dužni da usaglase ugovor o fid-in premiji sa izvršenom izmenom rešenja.

Ako povlašćeni proizvođač u određenom periodu proizvodi suprotno uslovima iz stava 1. tač. 7) i 8) ovog člana, nema pravo na fid-in tarifu za taj period.

U slučaju iz stava 1. tačka 11) ovog člana, Ministarstvo vraća povlašćenom proizvođaču preostali iznos depozita nakon sprovedenog uklanjanja elektrane i sanacije zemljišta na kojoj se nalazila elektrana za koju je pribavljen status povlašćenog proizvođača.

Ukoliko povlašćeni proizvođač ne izvrši uklanjanje elektrane i sanaciju zemljišta na kojoj se nalazi elektrana u propisanom roku, Ministarstvo uklanja elektranu i sprovodi sanaciju zemljišta preko drugog lica, o trošku povlašćenog proizvođača, a koristeći sredstva iz novčanog depozita iz stava 1. tačka 12) ovog člana.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže uređuje obaveze povlašćenog proizvođača, visinu novčanog depozita na ime troškova uklanjanja elektrane nakon isteka životnog veka elektrane i sanacije zemljišta na kojoj se nalazila elektrana, rok i način za uklanjanje elektrane i sanaciju zemljišta.

Ukidanje statusa povlašćenog proizvođača

Član 44

Status povlašćenog proizvođača se ukida ako:

- 1) je rešenje o sticanju statusa povlašćenog proizvođača električne energije doneto na osnovu neistinitih podataka;
- 2) prestane da ispunjava uslove za sticanje statusa povlašćenog proizvođača utvrđene ovim zakonom i podzakonskim aktom kojim se uređuju obaveze povlašćenog proizvođača;
- 3) ne ispunjava obaveze utvrđene ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim na osnovu ovog zakona;
- 4) proizvodi električnu energiju suprotno propisima kojim se uređuje oblast energetike;
- 5) su akti na osnovu kojih je stekao status povlašćenog proizvođača pravnosnažno ukinuti, poništeni ili stavljeni van snage.

Ministarstvo, po saznanju za okolnosti koje ukazuju na činjenice na osnovu kojih se ukida status povlašćenog proizvođača, bez odlaganja o tome obaveštava nadležnog inspektora.

Po dobijanju akta nadležnog inspektora kojim se utvrđuju činjenice iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo donosi rešenje o ukidanju statusa povlašćenog proizvođača u roku od pet dana.

Rešenje iz stava 3. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

U slučaju donošenja rešenja iz stava 3. ovog člana, povlašćenom proizvođaču od dana konačnosti tog rešenja prestaje status povlašćenog proizvođača i pravo na podsticajne mere.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže uređuje način ukidanja statusa povlašćenog proizvođača.

Podsticajni period za fid-in tarifu

Član 45

Podsticajni period je određeni vremenski period u kome se povlašćenom proizvođaču isplaćuje fid-in premija.

Podsticajni period traje 15 godina od dana prve isplate fid-in premije.

Član 46*

(Prestalo da važi)

VI GARANCIJA POREKLA

Proizvođač iz obnovljivih izvora energije

Član 47

Proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora je energetski subjekt koji proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora i koji nema status privremenog povlašćenog proizvođača, odnosno status povlašćenog proizvođača (u daljem tekstu: proizvođač iz obnovljivih izvora).

Proizvođač iz obnovljivih izvora ima pravo na garancije porekla.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ako je privremeni povlašćeni proizvođač, odnosno povlašćeni proizvođač stekao taj status samo za deo kapaciteta elektrane, može za preostali deo kapaciteta elektrane koji je van sistema podsticaja, da stekne status proizvođača iz obnovljivih izvora.

Proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora iz stava 1. ovog člana može da stekne status proizvođača iz obnovljivih izvora ako:

- 1) u procesu proizvodnje električne energije koristi obnovljive izvore energije;
- 2) je za elektranu dobijena upotrebna dozvola u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata;
- 3) ima obezbeđeno posebno merenje, odvojeno od merenja u drugim tehnološkim procesima, kojim se meri preuzeta i predata električna, odnosno toplotna energija u sistem;
- 4) ima licencu za obavljanje delatnosti u skladu sa zakonom kojim je uređena oblast energetike;
- 5) je priključen na prenosni, distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem električne energije.

Ministarstvo rešenjem odlučuje o zahtevu za sticanje statusa proizvođača iz obnovljivih izvora u upravnom postupku u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva.

Rešenje iz stava 4. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Obaveze proizvođača iz obnovljivih izvora energije

Član 48

Proizvođač iz obnovljivih izvora energije je dužan da:

- 1) u procesu proizvodnje električne energije koristi jedino obnovljive izvore;
- 2) poštuje sve propise u oblasti životne sredine;
- 3) poštuje sve propise u oblasti vodoprivrede koji se odnose na hidroelektrane;

- 4) vodi evidenciju o utrošenim energentima, osim u slučaju hidroelektrana, vetroelektrana i solarnih elektrana;
 - 5) dostavlja planove rada garantovanom snabdevaču, odnosno balansnoj odgovornoj strani u skladu zakonom;
 - 6) obezbedi da elektrana u toku rada ne prelazi vrednost odobrene snage koju je utvrdio nadležni operator sistema;
 - 7) koristi reaktivnu energiju u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika, pravilima o radu prenosnog, distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema;
 - 8) operatoru prenosnog, distributivnog sistema, odnosno operatoru zatvorenog distributivnog sistema stavlja na raspolaganje podatke potrebne za rad sistema u skladu sa pravilima o radu prenosnog sistema, pravilima o radu distributivnog sistema, odnosno pravilima o radu zatvorenog distributivnog sistema, odnosno pravilima o radu tržišta električne energije;
 - 9) ispunjava i druge obaveze propisane ovim zakonom i aktima donetim na osnovu ovog zakona, odnosno zakonom kojim se uređuje energetika;
 - 10) obavesti Ministarstvo o nastalim promenama u roku od 15 dana od dana nastanka promene, ako se promene podaci o činjenicama na osnovu kojih je stečen status proizvođača iz obnovljivih izvora;
 - 11) ispunjava i druge obaveze propisane ovim zakonom i aktima donetim na osnovu ovog zakona.
- U slučaju iz stava 1. tačka 10) ovog člana, ako nastale promene ne utiču na ispunjenost uslova na osnovu kojih je rešenje izdato, Ministarstvo vrši izmenu rešenja u skladu sa novim podacima.
- Posle izmene rešenja iz stava 2. ovog člana, proizvođač iz obnovljivih izvora energije je dužan da obavesti o tome operatora prenosnog radi ažuriranja podataka u Registru garancija porekla.

Ukidanje statusa proizvođača iz obnovljivih izvora energije

Član 49

Status proizvođača iz obnovljivih izvora se ukida ako:

- 1) je rešenje o sticanju statusa proizvođača električne energije doneto na osnovu neistinitih podataka;
- 2) prestane da ispunjava uslove za sticanje statusa proizvođača utvrđene ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim na osnovu njega;
- 3) ne ispunjava obaveze utvrđene ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim na osnovu njega;
- 4) proizvodi električnu energiju suprotno propisima kojim se uređuje oblast energetike;
- 5) su akti na osnovu kojih je stekao status proizvođača iz obnovljivih izvora pravnosnažno ukinuti, poništeni ili stavljeni van snage.

Ministarstvo, po saznanju za okolnosti koje ukazuju na činjenice na osnovu kojih se ukida status proizvođača iz obnovljivih izvora, bez odlaganja o tome obaveštava nadležnog inspektora.

Po dobijanju akta nadležnog inspektora kojim se utvrđuju činjenice iz stava 1. ovog člana, Ministarstvo donosi rešenje o ukidanju statusa proizvođača iz obnovljivih izvora energije u roku od pet dana.

U slučaju donošenja rešenja iz stava 3. ovog člana, proizvođaču iz obnovljivih izvora od dana konačnosti tog rešenja prestaje status proizvođača iz obnovljivih izvora i pravo na podsticajne mere.

Rešenje iz stava 3. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Izdavanje, prenošenje i prestanak garancije porekla

Član 50

Operator prenosnog sistema izdaje proizvođaču iz obnovljivih izvora energije garanciju porekla na njegov zahtev i odgovoran je za njenu tačnost, pouzdanost i zaštićenost od zloupotrebe.

Operator distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema je dužan da dostavlja operatoru prenosnog sistema podatke o proizvedenoj električnoj energiji proizvođača iz obnovljivih izvora priključenih na distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem za koje se izdaje garancija porekla.

Garancija porekla ne može se izdati za električnu energiju proizvedenu u reverzibilnoj hidroelektrani u slučaju kada je takva proizvodnja posledica pumpnog rada.

Ako je status proizvođača iz obnovljivih izvora stečen za deo kapaciteta elektrane, električna energija za koju se izdaju garancije porekla se dobija tako što se procenat kapaciteta elektrane koji je van sistema podsticaja množi sa električnom energijom koja je isporučena u obračunskom periodu u elektroenergetski sistem.

Zahtev za izdavanje garancije porekla iz stava 1. ovog člana može se podneti u roku ne dužem od šest meseci od poslednjeg dana perioda proizvodnje električne energije za koju se zahteva izdavanje garancije porekla, a najkasnije do 15. marta tekuće godine za proizvodnju iz prethodne godine.

Garancija porekla se izdaje samo jednom za jediničnu neto količinu od 1 MWh proizvedene električne energije izmerene na mestu predaje u prenosni, distributivni ili zatvoreni distributivni sistem.

Period proizvodnje električne energije za koju se izdaje garancija porekla ne može biti duži od jedne godine.

Garancija porekla važi jednu godinu počev od poslednjeg dana perioda proizvodnje za koju se izdaje.

Garancija porekla prestaje da važi nakon njenog iskorišćenja, povlačenja ili istekom roka od jedne godine od poslednjeg dana perioda proizvodnje električne energije za koju je izdata.

Garancija porekla je prenosiva.

Postupak izdavanja, prenošenja i prestanka važenja garancije porekla zasniva se na principima objektivnosti, transparentnosti i nediskriminacije.

Garancije porekla izdate u drugim državama

Član 51

Garancija porekla izdata u drugim državama, važi i u Republici Srbiji pod uslovima reciprociteta u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom.

Operator prenosnog sistema odlučuje o priznanju garancija porekla iz stava 1. ovog člana.

Ako je operator prenosnog sistema član evropske asocijacije tela za izdavanje garancija porekla, garancija porekla izdata u drugim državama važiće u skladu sa pravilima te asocijacije.

Prenosivost garancije porekla

Član 52

Garancije porekla mogu se prenositi nezavisno od proizvedene električne energije na koju se odnose.

Da bi se osiguralo da se električna energija proizvedena iz obnovljivih izvora samo jednom prikaže kupcu kao potrošena, mora se izbeći duplo računanje i duplo prikazivanje.

Električna energija proizvedena iz obnovljivih izvora, a za koju je proizvođač iz obnovljivih izvora, pripadajuće garancije porekla prodao odvojeno od te električne energije, ne može se prikazati ili prodati krajnjem kupcu kao električna energija proizvedena iz obnovljivih izvora.

Sadržina garancije porekla

Član 53

Garancija porekla za električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora sadrži naročito:

- 1) naziv, lokaciju, vrstu i snagu proizvodnog kapaciteta;
- 2) datum puštanja objekta u rad;
- 3) podatak da se garancija porekla odnosi na električnu energiju;
- 4) datum početka i okončanja proizvodnje električne energije za koju se izdaje garancija porekla;
- 5) podatak da li je za izgradnju proizvodnog kapaciteta bila korišćena investiciona podrška i vrsta te podrške;
- 6) podatak da li su korišćene mere podsticaja i vrsta podsticaja;
- 7) datum i državu izdavanja i jedinstveni identifikacioni broj.

Količina električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora koja odgovara količini garancija porekla prenesenih sa snabdevača na treću stranu, oduzima se iz udela električne energije iz obnovljivih izvora u miksu tog snabdevača, kada snabdevač, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike, u ili uz račun za prodatu električnu energiju ili na drugi način kupcu obezbedi uvid u podatke o udelu svih vrsta izvora energije u ukupno prodatoj električnoj energiji tog snabdevača u prethodnoj godini.

Registar garancija porekla

Član 54

Operator prenosnog sistema dužan je da vodi registar garancija porekla u elektronskom obliku i objavljuje podatke iz registra na svojoj internet stranici.

Vlada bliže propisuje način vođenja registra garancija porekla iz stava 1. ovog člana.

Registar sadrži i garancije porekla izdate u skladu sa članom 53. ovog zakona i uz naznaku da su izdate u stranoj državi.

Operator prenosnog sistema ima pravo na naknadu troškova za izdavanje, prenošenje i prestanak garancije porekla u skladu sa aktom kojim se utvrđuje visina naknade na koji saglasnost daje Agencija.

Akt iz stava 4. ovog člana objavljuje se na internet stranici operatora prenosnog sistema i Agencije.

Proračun udela svih vrsta izvora energije u prodatoj električnoj energiji

Član 55

Operator prenosnog sistema proračunava i javno objavljuje udele svih vrsta obnovljivih izvora energije u prodatoj električnoj energiji krajnjim kupcima u Republici Srbiji.

Prilikom proračuna iz stava 1. ovog člana, operator prenosnog sistema naročito uzima u obzir iskorišćene i istekle garancije porekla.

Snabdevač proračunava i prikazuje krajnjem kupcu podatke o udelu svakog izvora energije u ukupno prodatoj električnoj energiji u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika, na osnovu javno objavljenih podataka operatora prenosnog sistema iz stava 1. ovog člana i iskorišćenih garancija porekla.

Agencija nadzire operatora prenosnog sistema, operatora distributivnog sistema, operatora zatvorenog distributivnog sistema, snabdevače i druge subjekte u izvršavanju obaveza utvrđenih ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega, a kojima se uređuju garancije porekla.

Ministarstvo bliže propisuje način na koji se krajnjem kupcu proračunava i prikazuje udeo svih vrsta izvora energije u prodatoj električnoj energiji, kao i način kontrole proračuna.

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje uslove i način sticanja, prenosa i prestanka statusa proizvođača iz obnovljivih izvora energije, sadržinu garancije porekla, izdavanje, prenošenje i prestanak važenja garancije porekla, način vođenja registra garancija porekla, način dostavljanja podataka o proizvedenoj električnoj energiji izmerenoj na mestu predaje u prenosni, distributivni i zatvoreni distributivni sistem, kao i druga pitanja u skladu sa zakonom.

VII REGISTAR STATUSA

Sadržina registra

Član 56

Ministarstvo vodi javni i elektronski registar koji sadrži podatke o:

- 1) proizvođačima koji imaju status povlašćenog proizvođača;
- 2) proizvođačima koji imaju status privremenog povlašćenog proizvođača;
- 3) proizvođačima koji imaju status proizvođača iz obnovljivih izvora i
- 4) proizvođačima kojima je status iz tač. 1), 2) i 3) ovog stava prestao da važi.

VIII PODSTICAJNA SREDSTVA

Član 57

Svi krajnji kupci električne energije dužni su da plaćaju naknadu za podsticaje povlašćenih proizvođača u skladu sa ovim zakonom, osim u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

Za električnu energiju utrošenu u reverzibilnim hidroelektranama za pumpni režim rada ne plaća se naknada iz stava 1. ovog člana.

Prilikom određivanja naknade za podsticaje povlašćenih proizvođača uzimaju se u obzir svi troškovi koje ovlašćena ugovorna strana, odnosno garantovani snabdevač ima u vezi sa podsticajnim merama.

Vlada propisuje način obračuna, plaćanja i raspodele sredstava po osnovu naknade za podsticaj povlašćenih proizvođača i način obračuna, plaćanja, prikupljanja i raspodele dodatnih podsticajnih sredstava, namenu i način raspodele sredstava dobijenih na osnovu negativne tržišne premije, kao i praćenje i izveštavanje u vezi sa podsticajnim sredstvima i sredstvima dobijenih na osnovu negativne tržišne premije.

Vlada, na predlog Ministarstva, najkasnije do kraja decembra tekuće godine za narednu godinu, utvrđuje visinu naknade iz stava 3. ovog člana, koja se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije".

IX PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA ZA SOPSTVENU POTROŠNJU

Kupac-proizvođač

Član 58

Kupac-proizvođač ima pravo da samostalno ili posredstvom agregatora:

- 1) proizvodi električnu energiju za sopstvenu potrošnju;
- 2) skladišti električnu energiju za sopstvene potrebe;
- 3) da višak proizvedene električne energije isporuči u prenosni sistem, distributivni sistem, odnosno zatvoreni distributivni sistem;
- 4) i druga prava i obaveze u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje oblast energetike.

Kupac-proizvođač iz stava 1. ovog člana ne može koristiti podsticajne mere u vidu tržišne premije i fid-in tarife, niti može imati pravo na garancije porekla.

Instalisana snaga proizvodnog objekta kupca-proizvođača iz stava 1. ovog člana ne može biti veća od odobrene snage priključka krajnjeg kupca.

Pored uslova iz stava 3. ovog člana, instalisana snaga proizvodnog objekta proizvođača iz stava 1. ovog člana ne može biti veća od:

- 1) ekvivalentne snage koja odgovara struji od 10A, ako priključak na sistem nije trofazni;
- 2) 10,8 kW ako je kupac - proizvođač domaćinstvo;
- 3) 150 kW ako kupac - proizvođač nije domaćinstvo.

Stambena zajednica može imati prava i obaveze kupca-proizvođača u skladu sa ovim zakonom, priključenjem elektrane iz člana 5. stav 1. tač. 1)-10) ovog zakona koja je u vlasništvu stambene zajednice ako je izgrađena na zajedničkim delovima stambene zgrade.

U slučaju iz stava 5. ovog člana, objekat za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije može biti priključen preko novog ili posebnog mernog mesta u sastavu postojećeg priključka.

Odnos kupca-proizvođača i snabdevača

Član 59

Kupac-proizvođač zaključuje ugovor o potpunom snabdevanju, odnosno ugovor o otkupu električne energije sa snabdevačem u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika.

Snabdevač ima obavezu da kupcu-proizvođaču koji je domaćinstvo ili mali kupac, ponudi ugovor o potpunom snabdevanju sa neto merenjem ili neto obračunom u skladu sa kriterijumima i uslovima propisanim podzakonskim aktom iz stava 5. ovog člana.

Period za poravnanje potraživanja i obaveza između kupca-proizvođača i snabdevača je jedna godina i završava se 1. aprila.

Kupac-proizvođač nema pravo na potraživanja za količinu isporučene električne energije koja je veća od količine preuzete električne energije u periodu iz stava 3. ovog člana.

Vlada, na predlog Ministarstva, propisuje kriterijume, uslove i način obračuna potraživanja i obaveza između kupca-proizvođača i snabdevača.

Pravo na prioritetan pristup kupca-proizvođača

Član 60

Operator prenosnog, distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema je dužan da prioritetno preuzima električnu energiju od strane kupca-proizvođača, osim u slučaju kada je ugrožena sigurnost rada sistema.

Operator prenosnog, distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema je dužan da na mestu primopredaje električne energije kupca-proizvođača ugradi brojilo koje omogućava odvojeno merenje količine predate i preuzete električne energije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika i ovim zakonom.

Registar kupca-proizvođača i procena njihove proizvodnje

Član 61

Operator prenosnog, distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema je dužan da uspostavi registar kupaca-proizvođača priključenih na prenosni, distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem koji sadrži naročito sledeće podatke:

- 1) lično ime i prebivalište, odnosno naziv, pravnu formu i sedište kupca-proizvođača;
- 2) vrstu kupca-proizvođača;
- 3) vrstu objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije;
- 4) lokaciji objekta za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije;
- 5) odobrenoj snazi objekta iz tačke 3) ovog stava;

6) odobrenoj snazi priključka objekta krajnjeg kupca.

Operator prenosnog, distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema je u obavezi da po isteku tekuće godine izvrši procenu proizvedene električne energije u objektu kupca-proizvođača i da podatke dostavi Ministarstvu do 1. marta naredne godine.

Ministarstvo bliže propisuje način vođenja registra iz stava 1. ovog člana i metodologiju procene iz stava 2. ovog člana.

X ZAJEDNICE OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

Pojam

Član 62

Zajednica obnovljivih izvora energije (u daljem tekstu: Zajednica), je pravno lice osnovano na principu otvorenog i dobrovoljnog učešća svojih članova u skladu sa ovim zakonom i nad kojim kontrolu vrše članovi čije je prebivalište ili sedište u blizini mesta postrojenja na obnovljive izvore energije čiji je vlasnik to pravno lice ili koje to pravno lice razvija.

Članovi Zajednice

Član 63

Član Zajednice može biti fizičko ili pravno lice, kao i jedinice lokalne samouprave i drugi vidovi mesne samouprave.

Privredno društvo, odnosno preduzetnik može biti član Zajednice, pod uslovom da proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora, ne predstavlja njegovu pretežnu komercijalnu ili profesionalnu delatnost.

Član Zajednice zadržava status krajnjeg kupca, sa pravima i obavezama koja ima u skladu sa ovim zakonom i ne podleže neopravdanim ili diskriminatornim uslovima ili postupcima koji bi sprečili njegovo učešće u Zajednici.

Ciljevi osnivanja Zajednice

Član 64

Primarni cilj osnivanja Zajednice je korišćenje obnovljivih izvora energije za zadovoljenje energetske potrebe članova zajednice na održiv način koji obuhvata ekološke, ekonomske ili socijalne koristi za članove, kao i za lokalnu zajednicu i društvo.

Radi ostvarivanja primarnog cilja, Zajednica razvija, investira i realizuje projekte obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti.

Status

Član 65

Zajednica može da stekne status privremenog povlašćenog proizvođača, odnosno status povlašćenog proizvođača i status proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora i podsticajne mere iz člana 71. ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom.

Prava i obaveze Zajednice

Član 66

Zajednica ima:

- 1) pravo na proizvodnju, potrošnju, skladištenje i prodaju obnovljive energije;
- 2) pravo na pristup svim tržištima energije, direktno ili preko agregatora, na nediskriminatoran način i
- 3) druga prava i obaveze povlašćenog proizvođača u skladu sa ovim zakonom.

XI DUŽNOSTI OPERATORA PRENOSNOG, DISTRIBUTIVNOG I ZATVORENOG DISTRIBUTIVNOG SISTEMA

Operator prenosnog sistema

Član 67

Operator prenosnog sistema je dužan da vodi elektronski, centralizovani i javno dostupan registar svih priključenih elektrana koje koriste obnovljive izvore energije koji sadrži: naziv proizvođača električne energije, naziv elektrane, kapacitet elektrane, lokaciju elektrane, godinu probnog rada i godinu trajnog priključenja elektrane.

Operator prenosnog sistema je dužan da objavi spisak svih podnetih zahteva u postupku priključenja koji sadrži: naziv podnosioca zahteva, lokaciju elektrane, podatak o zahtevanoj snazi elektrane i fazi postupka priključenja.

Svi podnesci i dokumenta koja se dostavljaju, kao i akta koja izdaju operatori prenosnog sistema u postupcima priključenja moraju da imaju formu elektronskog dokumenta, odnosno moraju biti digitalizovani i potpisani u skladu sa zakonom kojim se uređuju elektronski dokument, elektronska identifikacija i usluge od poverenja.

Dužnosti operatora prenosnog sistema pri izradi plana razvoja prenosnog sistema

Član 67a

Operator prenosnog sistema je dužan da pri izradi plana razvoja prenosnog sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike, u analizi adekvatnosti proizvodnje i prenosnog sistema prikaže:

- 1) spisak projekata priključenja za koje je sa operatorom prenosnog sistema zaključen ugovor o izradi studije priključenja objekta, odnosno za koje su izdati uslovi za projektovanje i priključenje elektrane od strane operatora distributivnog sistema, odnosno zatvorenog distributivnog sistema i čije priključenje ne može biti odloženo u skladu sa stavom 2. ovog člana i članom 68b ovog zakona;
- 2) pregled istorijskih podataka o ugovorenoj i realno obezbeđenoj rezervi za balansiranje sistema u relevantnom periodu;
- 3) metodologiju za procenu raspoložive i za procenu potrebne rezerve za balansiranje sistema;

4) procenu potrebne rezerve za balansiranje sistema u kontrolnoj oblasti;

5) procenu trenutno raspoložive rezerve za balansiranje sistema u kontrolnoj oblasti;

6) procenu da li i koliko nedostaje rezerve za balansiranje sistema u slučaju priključenja svih elektrana koje su u postupku priključenja, a koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije;

7) pokazatelje adekvatnosti proizvodnog sistema za zadovoljenje potrošnje dobijenih na osnovu proračuna;

8) zaključak o rizicima po siguran rad elektroenergetskog sistema i potrebi za odlaganje priključenja elektrana koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije, izuzev elektrana iz tačke 1) ovog stava.

Ako analiza adekvatnosti iz stava 1. ovog člana ukaže na rizike po siguran rad elektroenergetskog sistema usled nedostatka rezerve za balansiranje sistema, kao i na postojanje opravdanosti primene mere odlaganja priključenja, operator prenosnog sistema objavljuje na svojoj internet stranici, u roku deset radnih dana od dana davanja saglasnosti Agencije na plan razvoja prenosnog sistema, a čiji je sastavni deo analiza adekvatnosti, obaveštenje o nastupanju uslova za odlaganje postupka priključenja elektrana koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije.

Operator prenosnog sistema je dužan da u postupku priključenja elektrane koja podleže odlaganju iz stava 1. ovog člana obavesti stranku u roku od 15 dana od dana objavljivanja obaveštenja.

Odlaganje postupka priključenja na elektroenergetski sistem, za elektrane koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije, prestaje da se primenjuje kad analiza adekvatnosti iz stava 1. ovog člana, pokaže da postoji rezerva za balansiranje sistema u elektroenergetskom sistemu koja omogućava da se sve elektrane koje podležu tom ograničenju mogu priključiti na elektroenergetski sistem bez ugrožavanja njegovog sigurnog rada.

Odlaganje postupka priključenja na prenosni sistem za elektrane koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije

Član 67b

Odlaganje priključenja na prenosnom sistemu ne primenjuje se na elektrane koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije, ako podnosilac zahteva za izradu studije priključenja:

1) obezbedi novi kapacitet za pružanje pomoćne usluge sekundarne rezerve koji će biti ponuđen operatoru prenosnog sistema za sistemsku uslugu sekundarne regulacije frekvencije i snage razmene ili

2) iz sopstvenih postojećih proizvodnih kapaciteta izdvoji nov kapacitet za pružanje pomoćne usluge sekundarne rezerve i koji će biti ponuđen operatoru prenosnog sistema za sistemsku uslugu sekundarne regulacije frekvencije i snage razmene ili

3) obezbedi da drugi učesnik na tržištu, umesto njega, obezbedi novi kapacitet za pružanje pomoćne usluge sekundarne rezerve i koji će biti ponuđen operatoru prenosnog sistema za sistemsku uslugu sekundarne regulacije frekvencije i snage razmene.

Regulacioni opseg za pružanje pomoćne usluge iz stava 1. ovog člana mora da iznosi najmanje 20% instalisane aktivne snage elektrane koja koristi varijabilne obnovljive izvore energije.

Ukoliko proizvođač ugrađuje baterijsko skladište, kapacitet tog skladišta mora da bude najmanje 0,4 MWh/MW instalisane snage elektrane.

Pod novim kapacitetom iz stava 1. ovog člana smatra se sinhroni proizvodni modul ili skladište električne energije osposobljeno za rad u sekundarnoj regulaciji koje nije bilo raspoloživo operatoru prenosnog sistema u trenutku izrade važeće analize adekvatnosti.

Ministarstvo bliže propisuje način dokazivanja ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana i člana 68b stav 2. ovog zakona.

Elektrana koja koristi varijabilne obnovljive izvore energije, za sve vreme na koje je priključena na elektroenergetski sistem mora da ima obezbeđen kapacitet na teritoriji Republike Srbije za pružanje pomoćne usluge sekundarne rezerve koji će biti ponuđen operatoru prenosnog sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika.

Operator distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema

Član 68

Operator distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema je dužan da vodi elektronski, centralizovani i javno dostupan registar svih priključenih elektrana koje koriste obnovljive izvore energije, koji sadrži: naziv proizvođača električne energije, snagu elektrane, lokaciju elektrane i godinu trajnog priključenja.

Operator distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema je dužan da objavi spisak svih podnetih zahteva u postupku priključenja koji sadrži: naziv podnosioca zahteva, lokaciju elektrane, podatak o zahtevanoj snazi elektrane i fazu postupka priključenja.

Operator distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema električne energije je dužan da uspostavi pojednostavljenu proceduru priključenja za elektranu krajnjeg kupca koji proizvodi električnu energiju za sopstvene potrebe i za elektranu koja je deo demonstracionog projekta, instalisane snage 10,8 kW ili manje, ili ekvivalentnoj snazi priključka koji nije trofazni.

Operator distributivnog, zatvorenog distributivnog sistema dužan je da donese i objavi na svojoj internet stranici opšti akt o postupku pojednostavljene procedure priključenja kojim se bliže uređuje način podnošenja zahteva za pojednostavljeno priključenje, uslove za usvajanje zahteva, dokumentaciju koja se podnosi, rokove za postupanje koji ne mogu biti duži od 30 dana od dana podnošenja zahteva, rokove za priključenje na sistem i druga pitanja od značaja za ovaj postupak.

U slučaju da operator distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema ne odluči o podnetom zahtevu u roku iz stava 4. ovog člana, smatra se da je zahtev usvojen.

Operator distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema dužan je da u roku od deset radnih dana od dana podnošenja zahteva operatora prenosnog sistema dostavi podatke o priključenim elektranama i podatke o elektranama u postupku priključenja operatoru prenosnog sistema od značaja za izradu analize adekvatnosti iz člana 68a ovog zakona, i to podatke o: nazivu elektrane, lokaciji elektrane, aktivnoj snazi elektrane, godini priključenja za postojeće elektrane, statusu i procenjenoj godini priključenja, kao i o kumulativnoj aktivnoj snazi za kupce - proizvođače koji će biti priključeni na sistem, po godinama.

Ograničenje priključenja na distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem elektrane koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije

Član 68a

Operator distributivnog sistema, odnosno zatvorenog distributivnog sistema je dužan da ograniči priključenje na distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem elektrane koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije tako da:

1) ukupna instalisana snaga elektrana koje koriste obnovljive izvore energije i koje su priključene na delu distributivnog ili zatvorenog distributivnog sistema, povezanog na prenosni sistem, nije veća od 80% instalisane snage transformatorske stanice na mestu predaje električne energije između distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema i prenosnog sistema, pod uslovom da ukupna aktivna snaga koja se predaje iz distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema u prenosni sistem u jednoj transformatorskoj stanici nije veća od 16 MW;

2) maksimalna snaga elektrane koja koristi varijabilne obnovljive izvore energije ne pređe vrednost od 10 MW po priključku.

Ukupna snaga svih elektrana iz stava 1. tačka 1) ovog člana dobija se kao algebarski zbir svih pojedinačnih modula za proizvodnju električne energije koji su instalisani od strane proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora i kupaca - proizvođača na delu distributivnog ili zatvorenog distributivnog sistema koji se napajaju iz jednog mernog mesta na prenosnom sistemu.

Operator distributivnog sistema i operator zatvorenog distributivnog sistema ne primenjuju ograničenje iz stava 1. tačka 1) ovog člana na kupce - proizvođače.

Odlaganje postupka priključenja na distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem za elektrane koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije

Član 68b

U slučaju da analiza adekvatnosti, kao sastavni deo plana razvoja prenosnog sistema, ukaže na rizike po siguran rad elektroenergetskog sistema usled nedostatka rezerve za balansiranje sistema, operator distributivnog sistema, odnosno zatvorenog distributivnog sistema je dužan da objavi na internet stranici obaveštenje o nastupanju uslova za odlaganje postupka priključenja za elektrane koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije u roku od deset radnih dana od dana davanja saglasnosti Agencije na plan razvoja prenosnog sistema.

Odlaganje postupka priključenja na distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem, ne primenjuje se na:

- 1) elektrane koje koriste obnovljive izvore energije, ako podnosilac zahteva u postupku priključenja ispuni jedan od propisanih uslova iz člana 67b stav 1. ovog zakona;
- 2) elektrane čiji je kapacitet manji od 5 MW, a veći od 400 kW, za koje podnosilac zahteva u postupku priključenja obezbedi skladište električne energije čiji kapacitet iznosi najmanje 20% instalisane snage elektrane koja koristi varijabilne obnovljive izvore energije, pri čemu kapacitet skladišta mora da bude najmanje 0,4 MWh/MW instalisane snage elektrane;
- 3) elektrane čiji je kapacitet manji od 400 kW.

Operator distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema je dužan da u postupku priključenja koje podleže odlaganju obavesti stranku u roku od 15 dana od dana objavljivanja obaveštenja.

Preduzimanje mera u cilju pojednostavljenja priključenja i obaveštavanje javnosti

Član 69

Operator prenosnog sistema, odnosno operator distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema preduzima mere u cilju pojednostavljenja postupka priključenja elektrana koje proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora.

Operator prenosnog sistema, odnosno operator distributivnog sistema, odnosno zatvorenog distributivnog sistema, informiše javnost o preduzetim merama iz stava 1. ovog člana preko svoje internet stranice.

Operator iz st. 1. i 2. ovog člana je dužan da objavi proceduru priključenja i da je jednoobrazno primenjuje.

XII KORIŠĆENJE OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE U OBLASTI TOPLOTNE ENERGIJE

Dostupnost informacija o udelu obnovljivih izvora energije u toplotnoj energiji

Član 70

Jedinice lokalne samouprave su dužne da obezbede da snabdevači toplotnom energijom učine dostupnim informacije o udelu obnovljivih izvora energije krajnjim potrošačima na internet stranici snabdevača toplotnom energijom, uz račun, na zahtev krajnjih potrošača ili na drugi pogodan način.

Podsticajne mere

Član 71

Energetski subjekti koji obavljaju delatnost proizvodnje, distribucije i snabdevanja kupaca toplotnom energijom na energetski efikasan način u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetska efikasnost, mogu da steknu podsticajne mere ako koriste visokoefikasnu kogeneraciju, otpadnu toplotu ili obnovljive izvore energije:

- 1) toplotne pumpe;
- 2) solarnu energiju;
- 3) geotermalnu energiju;
- 4) energiju biorazgradivog otpada;
- 5) biomasu;
- 6) druge obnovljive izvore energije.

Podsticajne mere se mogu steći za toplotnu energiju proizvedenu u novoizgrađenim ili rekonstruisanim postrojenjima sa ugrađenom nekorišćenom opremom.

Pored energetskih subjekata iz stava 1. ovog člana, podsticajne mere mogu da steknu domaćinstva i Zajednica.

Jedinica lokalne samouprave dužna je da vodi registar energetskih subjekata iz stava 1. ovog člana i domaćinstava i Zajednica iz stava 3. ovog člana koji su stekli podsticajne mere.

Registar iz stava 4. ovog člana naročito sadrži podatke o:

- 1) poslovnom imenu, sedištu i matičnom broju energetskog subjekta;
- 2) energetskim objektima za proizvodnju i distribuciju toplotne energije;

- 3) lokaciji na kojoj se nalaze energetske objekti;
- 4) instaliranoj snazi energetskog objekta;
- 5) vremenu predviđenom za eksploataciju energetskog objekta;
- 6) uslovima izgradnje i eksploatacije energetskog objekta;
- 7) vrsti energenta i tehnologiji koja se koristi za proizvodnju toplotne energije;
- 8) domaćinstvima i Zajednicama koji su stekli podsticajne mere;
- 9) dodeljenim podsticajnim merama.

Jedinica lokalne samouprave propisuje podsticajne mere, uslove i postupak za sticanje prava na podsticajne mere i dodeljuje podsticajne mere.

Jedinica lokalne samouprave dodeljuje podsticajne mere na transparentan i nediskriminatoran način, uz poštovanje pravila državne pomoći.

U postupku dodele podsticajnih mera žalba se izjavljuje nadležnoj jedinici lokalne samouprave.

Jedinica lokalne samouprave, na zahtev Ministarstva, a najmanje jedanput godišnje obaveštava Ministarstvo o podacima sadržanim u registru iz stava 4. ovog člana i dostavlja izveštaj o predviđenim, planiranim i izvršenim podsticajnim merama iz stava 5. ovog člana, kao i postignutim efektima tih mera.

Priključenje energetskog subjekta koji proizvodi toplotnu energiju iz obnovljivih izvora energije, visokoefikasne kogeneracije ili otpadne toplote na distributivni sistem toplotne energije

Član 72

Jedinica lokalne samouprave propisuje uslove pod kojima je distributer toplotne energije dužan da energetskog subjekta koji proizvodi toplotnu energiju iz obnovljivih izvora energije, visokoefikasne kogeneracije ili otpadne toplote priključi na svoju distributivnu mrežu ili da ponudi priključenje i otkup toplotne energije, u slučaju kada se:

- 1) ispunjavaju zahtevi novih korisnika,
- 2) vrši zamena postojećih kapaciteta za proizvodnju toplotne energije,
- 3) proširuje postojeći kapacitet za proizvodnju toplotne energije.

Distributer toplotne energije može odbiti priključenje energetskog subjekta iz stava 1. ovog člana ako:

- 1) sistem nema potreban kapacitet zbog postojećeg snabdevanja toplotnom energijom iz obnovljivih izvora energije, visokoefikasne kogeneracije ili otpadne toplote,
- 2) nisu zadovoljeni tehnički parametri za priključenje i osiguranje pouzdanog i sigurnog snabdevanja,
- 3) dokaže da bi priključenje energetskog subjekta iz stava 1. dovelo do prekomernog povećanja cene toplotne energije u poređenju sa postojećom cenom toplotne energije za krajnje kupce.

Jedinica lokalne samouprave utvrđuje u procentima iznos prekomernog povećanja cene toplotne energije iz stava 2. tačka 3) ovog člana.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, distributer toplotne energije je dužan da bez odlaganja obavesti energetskog subjekta iz stava 1. ovog člana i nadležni organ jedinice lokalne samouprave o razlozima odbijanja priključenja, kao i uslovima koje treba ispuniti i merama koje treba preduzeti da bi se priključenje omogućilo.

Postupak i uslovi priključenja energetskog subjekta koji proizvodi toplotnu energiju iz obnovljivih izvora energije, visokoefikasne kogeneracije ili otpadne toplote na distributivni sistem toplotne energije

Član 73

Jedinica lokalne samouprave propisuje uslove pod kojima energetski subjekt koji proizvodi toplotnu energiju iz obnovljivih izvora energije, visokoefikasne kogeneracije ili otpadne toplote mora osigurati da toplotna energija koju isporučuje odgovara zahtevima za kvalitet, pouzdanost snabdevanja i zaštitu životne sredine utvrđenih zakonskim aktima i propisanog stepena efikasnosti proizvodnog kapaciteta.

Postupak i uslove priključenja na postojeći distributivni sistem energetskih subjekata koji proizvode toplotnu energiju iz obnovljivih izvora energije, visokoefikasne kogeneracije ili otpadne toplote utvrđuje nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Pravo na subvencije

Član 74

Proizvođač toplotne energije iz obnovljivih izvora energije može steći pravo na korišćenje subvencija za nabavku opreme koja se koristi za proizvodnju toplotne energije iz obnovljivih izvora energije, u skladu sa ovim zakonom.

Vlada na predlog Ministarstva bliže propisuje postupak i uslove dodele subvencija za opremu koja se koristi za proizvodnju toplotne energije iz obnovljivih izvora energije, sadržinu zahteva i dokaze o ispunjenosti uslova za sticanje subvencija, kao i stepen korisnosti opreme koja je predmet subvencije u zavisnosti od vrste obnovljivog izvora energije koji se koristi.

XIII KORIŠĆENJE OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE U SAOBRAĆAJU

Udeo obnovljivih izvora energije u finalnoj potrošnji energije u saobraćaju

Član 75

Snabdevači gorivom dužni su da obezbede da udeo obnovljivih izvora energije u finalnoj potrošnji energije u saobraćaju do 2030. godine bude u skladu sa nacionalnim ciljem korišćenja obnovljivih izvora u saobraćaju utvrđenog Integrisanim nacionalnim energetskim i klimatskim planom u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika i odredbama akta Vlade iz člana 78. stav 1. ovog zakona.

Prilikom utvrđivanja nacionalnog cilja iz stava 1. ovog člana uzimaju se u obzir biogoriva, biometan, električna energija, obnovljiva tečna i gasovita goriva nebiološkog porekla namenjena upotrebi u saobraćaju kada se upotrebljavaju kao međuproizvod za proizvodnju konvencionalnih goriva, a mogu se uzeti u obzir i goriva iz recikliranog ugljenika.

Podsticaji za proizvodnju biogoriva

Član 76

U cilju dostizanja planiranog udela obnovljivih izvora energije u finalnoj potrošnji energije u saobraćaju do 2030. godine, mogu se dodeliti podsticaji proizvođačima biogoriva.

Podsticaji za proizvodnju biogoriva mogu se dodeliti samo za postrojenja koja proizvode napredna biogoriva u slučaju kada se podsticaji za biogoriva dodeljuju u formi investicione državne pomoći.

Podsticajne mere ne mogu se dodeliti za proizvodnju biogoriva koja su predmet obaveze snabdevača gorivom da ih stavi na tržište, izuzev ukoliko takva goriva ispunjavaju kriterijume održivosti i ukoliko davalac državne pomoći obrazloži nadležnom organu za kontrolu državne pomoći da bi njihovo stavljanje na tržište samo kroz obaveze snabdevača dovelo do značajnog povećanja troškova za potrošače.

Sredstva koja se koriste kao podsticaj za dostizanje udela obnovljivih izvora energije u saobraćaju obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, u visini koja se za svaku godinu određuje zakonom kojim se uređuje budžet Republike Srbije u okviru razdela Ministarstva u skladu sa utvrđenim limitima u fiskalnoj strategiji za tekuću godinu, sa projekcijama za naredne dve godine.

Stavljanje biogoriva, biotečnosti i biometana na tržište

Član 77

Biogoriva, biotečnosti i biometan koja se stavljaju na tržište moraju ispunjavati uslove utvrđene propisima o kvalitetu biogoriva, kao i tehničkim i drugim propisima koji se odnose na njihov promet.

Podzakonski akt

Član 78

Vlada, na predlog Ministarstva, bliže propisuje podsticaje iz člana 76. ovog zakona i mere za dostizanje udela obnovljivih izvora energije u saobraćaju, obaveze snabdevača gorivom u vezi sa ostvarenjem udela obnovljivih izvora energije u saobraćaju, način i kriterijume dodele podsticaja, način ispunjenja te obaveze, način vođenja registra obveznika, način stavljanja biogoriva, i biometana na tržište i električne energije iz obnovljivih izvora za pogon motornih vozila, izveštavanje u vezi sa ostvarenjem udela obnovljivih izvora energije u saobraćaju, kao i druge elemente u vezi sa ostvarenjem udela obnovljivih izvora energije u saobraćaju.

Prilikom donošenja akta iz stava 1. ovog člana Vlada:

- 1) može da izuzme ili da utvrdi različite obaveze za različite snabdevače gorivom ili za različita goriva, uzimajući u obzir stepen razvoja i troškove različitih tehnologija proizvodnje goriva;
- 2) utvrđuje snabdevačima gorivom posebnu obavezu stavljanja naprednih biogoriva na tržište;
- 3) omogućava snabdevačima gorivom koji isporučuju električnu energiju, odnosno obnovljiva tečna i gasovita goriva nebiološkog porekla na tržište za potrebe saobraćaja, da budu izuzeta od obaveze stavljanja udela naprednih biogoriva na tržište iz tačke 2) ovog stava.

Ministarstvo vodi registar obveznika iz stava 1. ovog zakona koji sadrži naročito sledeće podatke:

- 1) registarski broj, naziv, matični broj, poreski identifikacioni broj, sedište i delatnost sa šifrom delatnosti obveznika sistema;

2) o obaveznom udelu energije iz obnovljivih izvora na tržištu obveznika sistema za tekuću kalendarsku godinu;

3) o ostvarenom udelu biogoriva energije iz obnovljivih izvora na tržištu obveznika sistema za prethodnu kalendarsku godinu.

XIV KRITERIJUMI ODRŽIVOSTI I UŠTEDE EMISIJA GASOVA SA EFEKTOM STAKLENE BAŠTE ZA BIOGORIVA, BIOTEČNOSTI I GORIVA IZ BIOMASE

Kriterijumi održivosti

Član 79

Biogoriva, biotečnosti i goriva iz biomase koja se stavljaju na tržište moraju da ispunjavaju kriterijume održivosti i da ostvaruju uštede emisija gasova sa efektom staklene bašte.

Energija iz biogoriva, biotečnosti i goriva iz biomase iz stava 1. ovog člana biće:

- 1) uzeta u obzir za potrebe proračuna ostvarenog udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije i finalnoj potrošnji energije u svim oblicima saobraćaja;
- 2) predmet finansijskih podsticaja u cilju veće potrošnje biogoriva, biotečnosti i goriva iz biomase i
- 3) uračunata u ispunjenosti obaveze snabdevača gorivom da ostvari udeo obnovljivih izvora energije koje stavljaju na tržište u saobraćaju.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, biogoriva, biotečnosti i goriva iz biomase koja su proizvedena iz otpada i ostataka, osim iz ostataka i otpada iz poljoprivrede, ribarstva, šumarstva i akvakulture, ne moraju da ispune kriterijume održivosti, već samo da ostvare uštede emisije gasova sa efektom staklene bašte.

Goriva iz biomase, ako se koriste u proizvodnji električne energije, odnosno proizvodnji toplotne energije, moraju da ispune kriterijume održivosti i uštede emisija gasova sa efektom staklene bašte u sledećim slučajevima:

- 1) ako je ulazna toplotna snaga postrojenja koja koristi čvrstu biomasu jednaka ili viša od 20 MW,
- 2) ako je ulazna toplotna snaga postrojenja koja koristi biogas jednaka ili više od 2 MW.

U slučaju da se električna energija, odnosno toplotna energija proizvodi iz čvrstog komunalnog otpada, ne postoji obaveza da se ostvari ušteda emisije gasova sa efektom staklene bašte.

Kriterijumi održivosti i uštede emisije gasova sa efektom staklene bašte primenjuju se na biogoriva, biotečnosti i goriva iz biomase, bez obzira na geografsko poreklo biomase.

Poljoprivredna i šumska biomasa

Član 80

Kriterijumi održivosti se posebno propisuju za biogoriva, biotečnosti i goriva iz biomase koja se dobijaju iz poljoprivredne biomase, a posebno za biogoriva, biotečnosti i goriva iz biomase koja se dobijaju iz šumske biomase.

Verifikacija kriterijuma

Član 81

Biogoriva, biotečnosti i goriva iz biomase podležu verifikaciji kriterijuma održivosti i uštedi emisija gasova sa efektom staklene bašte (u daljem tekstu: verifikacija).

Verifikacijom se utvrđuje da biogoriva, biotečnosti i goriva iz biomase ispunjavaju kriterijume održivosti i ostvaruju uštede emisija gasova sa efektom staklene bašte.

Podzakonski akt i registar subjekata verifikacije i verifikatora

Član 82

Vlada bliže propisuje kriterijume održivosti, uštede emisije gasova staklene bašte i način njihovog računanja, način verifikacije i subjekte verifikacije, izveštavanje o ispunjenosti kriterijuma održivosti uštede emisija gasova sa efektom staklene bašte, nezavisnu reviziju informacija koje dostave u postupku izveštavanja, način vođenja registra subjekata verifikacije i verifikatora i druge elemente vezane za kriterijume održivosti i uštede emisija gasova sa efektom staklene bašte.

Ministarstvo vodi registar subjekata verifikacije i verifikatora koji sadrži naročito:

- 1) registarski broj, naziv, matični broj, poreski identifikacioni broj, sedište i delatnost sa šifrom delatnosti subjekata verifikacije;
- 2) podatke o verifikatoru;
- 3) izveštaje koji se dostavljaju u postupku verifikacije;
- 4) i druge podatke.

XV INOVACIONE TEHNOLOGIJE

Korišćenje inovacionih tehnologija i novih obnovljivih izvora energije

Član 83

U cilju povećanja korišćenja energije iz obnovljivih izvora, mogu se podsticati tehnologije u ranom razvoju koje koriste nove obnovljive izvore, kao što je obnovljivi vodonik i drugi energenti.

Obnovljivi vodonik može se koristiti u oblasti toplotne energije, saobraćaja i prirodnog gasa u skladu sa odredbama ovog zakona i zakona kojim se uređuje energetika.

Vlada, na predlog Ministarstva, utvrđuje podsticajne mere za proizvodnju, saobraćaj, skladištenje i korišćenje obnovljivog vodonika koji se koristi u skladu sa stavom 2. ovog člana.

XVI MERE I AKTIVNOSTI ZA OSTVARENJE JAVNOG INTERESA

Mere i aktivnosti

Član 84

U cilju ostvarivanja javnog interesa iz člana 2. ovog zakona, Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinice lokalne samouprave kroz strateške i druge dokumente, programe i planove predviđaju mere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ispunjenja ciljeva utvrđenih ovim zakonom.

Prilikom planiranja mera i aktivnosti iz stava 1. ovog člana Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinice lokalne samouprave naročito vode računa da planirane mere doprinesu povećanju korišćenja obnovljivih izvora energije, energetske bezbednosti Republike Srbije, održivom i ravnomernom regionalnom i lokalnom ekonomskom razvoju, obezbeđivanju i unapređenju energetskih potreba stanovništva i očuvanja i zaštite životne sredine.

Pogodnosti za investitore koji u izgradnji objekata uvode energiju iz obnovljivih izvora

Član 85

Jedinica lokalne samouprave može odlukom utvrditi kriterijume, iznos i postupak umanjivanja doprinosa za uređivanje građevinskog zemljišta, posebna umanjivanja iznosa doprinosa za nedostajuću infrastrukturu, kao i druge pogodnosti za investitore koji prilikom izgradnje nove zgrade, kao i rekonstrukcije, adaptacije, sanacije ili energetske sanacije postojeće zgrade predvide alternativno obezbeđenje električne ili toplotne energije iz oblasti obnovljivih izvora energije.

Jedinica lokalne samouprave može doneti odluku kojom predviđa bespovratno sufinansiranje aktivnosti na unapređenju svojstava zgrade iz stava 1. ovog zakona, u kom slučaju jedinica lokalne samouprave obezbeđuje sredstva u budžetu za učešće u projektima finansiranja ovih aktivnosti i donosi odluku kojom propisuje postupak dodele sredstava, procenat učešća i uslove pod kojima jedinica lokalne samouprave učestvuje u finansiranju ovih aktivnosti.

Strateški partner

Član 86

Strateški partner može biti privredni subjekt koji će biti izabran u skladu sa ovim zakonom da izgradi elektranu koja koristi obnovljive izvore energije ili da izgradi energetski objekat koji je od značaja za integraciju električne energije iz varijabilnih obnovljivih izvora u sistem, a koji je obavezan da sprovede sledeće radnje:

- 1) pripremi i/ili delom ili u celini finansira relevantne studije ukoliko su potrebne za realizaciju energetskog objekta iz stava 1. ovog člana i
- 2) pripremi i/ili delom ili u celini finansira relevantnu tehničku dokumentaciju potrebnu za realizaciju energetskog objekta iz stava 1. ovog člana i
- 3) izgradi energetski objekat iz stava 1. ovog člana:

- (1) delom i/ili u celini finansira projekat izgradnje energetskog objekta iz stava 1. ovog člana ili
- (2) posreduje u obezbeđivanju ili obezbedi sredstva od međunarodnih finansijskih institucija, banaka i drugih izvora finansiranja za realizaciju projekta;

4) obezbedi kapacitet na teritoriji Republike Srbije za pružanje pomoćne usluge sekundarne rezerve koji će biti ponuđen operatoru prenosnog sistema za sistemsku uslugu sekundarne regulacije frekvencije i snage razmene, u skladu sa čl. 67b i 68b ovog zakona, ukoliko je to uslov za priključenje elektrane koja koristi varijabilne obnovljive izvore energije.

Pored uslova iz stava 1. ovog člana strateški partner mora da sprovede i jednu ili više sledećih radnji:

1) obezbedi inovacione tehnologije i/ili opremu i/ili sirovine za elektranu koja koristi obnovljive izvore energije i/ili

2) pruži usluge upravljanja i/ili održavanja u pogledu elektrane koja koristi obnovljive izvore energije i/ili

3) razvija i/ili upravlja elektranom koja koristi obnovljive izvore energije i/ili

4) preduzima i druge radnje usmerene ka ostvarivanju ciljeva ovog zakona, a koji se utvrđuju u odluci Vlade o sprovođenju postupka.

Strateški partner iz stava 1. ovog člana u slučaju sufinansiranja ne može samostalno da koristi elektranu ili da njome upravlja, već to može da čini srazmerno učešću u finansiranju izgradnje elektrane koja koristi obnovljive izvore energije što se uređuje posebnim ugovorom na osnovu saglasnosti Vlade.

Procenat učešća finansiranja projekta iz stava 1. tačka 3) podtačka (2) ovog člana biće određen posebnim aktom Vlade.

Kao strateški partner smatra se i konzorcijum, kao i svako povezano lice, odnosno lica strateškog partnera odnosno bilo koje privredno društvo ili društva koje strateški partner i/ili njegovo povezano lice ili lica osnuju za potrebe realizacije projekta koji su predmet javnog poziva u skladu sa propisima kojima se uređuju privredna društva.

Odluka o sprovođenju postupka za izbor

Član 87

Na predlog ministra nadležnog za poslove energetike, Vlada može da odluči da za realizaciju projekata izgradnje sa ili bez upravljanja i održavanja elektrane koja koristi obnovljive izvore energije ili energetskog objekta od značaja za integraciju električne energije iz varijabilnih obnovljivih izvora u sistem sprovede izbor strateškog partnera u sledećim slučajevima:

1) da se primenom sistema podsticaja proizvodnje električne energije utvrđenim ovim zakonom nisu u dovoljnoj meri obezbedili novi proizvodni kapaciteti za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora koji su neophodni za ostvarivanje planirane dinamike rasta proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije za dostizanje nacionalnih ciljeva definisanih Integrisanim nacionalnim energetske i klimatskim planom ili

2) kada su novi proizvodni kapaciteti za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije potrebni za ostvarivanje ciljeva energetske tranzicije ili ispunjavanje međunarodnih obaveza.

Odluka iz stava 1. ovog člana sadrži naročito:

1) sadržinu i opis projektnog zahteva i potreba;

2) određivanje lica koje će biti vlasnik i investitor, odnosno koje će vršiti investitorska prava na izgradnji elektrane iz stava 1. ovog člana;

3) osnovne karakteristike elektrane, kao što su kapacitet i/ili očekivana godišnja proizvodnja i dr. i/ili lokaciju na kojoj će se graditi objekat i način korišćenja lokacije;

4) vrstu obnovljivog izvora energije;

4a) uslove u pogledu obezbeđenja kapaciteta na teritoriji Republike Srbije za pružanje pomoćne usluge sekundarne rezerve u skladu sa čl. 67b i 68b ovog zakona;

5) način proizvodnje i uslove preuzimanja električne energije;

6) uslove koji se odnose na zaštitu životne sredine;

7) uslove koji se odnose na zaštitu spomenika kulture ako postoje na lokaciji na kojoj će se graditi objekat;

8) uslove koji se odnose na energetska efikasnost;

9) uslove koji se odnose na prestanak rada objekta, rok za realizaciju projekta i period na koji se ugovor može zaključiti;

10) sistem vrednovanja ponuda;

11) imenovanje radne grupe za sprovođenje izbora strateškog partnera;

12) druge elemente od značaja za sprovođenje postupka izbora strateškog partnera.

Sistem vrednovanja ponuda iz stava 2. tačka 10) ovog člana naročito podrazumeva direktnu korist koju država i/ili lice iz stava 2. tačka 2) ovog člana ima kroz realizaciju projekta, finansijsku sposobnost i tehničku opremljenost ponuđača za izbor strateškog partnera i druge kriterijume koji obezbeđuju sigurnost i održivost projekata u skladu sa ciljevima propisanim članom 3. ovog zakona.

Prilikom izbora i sprovođenja javnog poziva za izbor strateškog partnera i zaključenja ugovora o realizaciji projekta sa strateškim partnerom, ne primenjuju se propisi kojima se uređuje postupak javne nabavke i propisi kojima se uređuje javno-privatno partnerstvo.

Postupak i način izbora strateškog partnera

Član 88

Izbor strateškog partnera vrši Vlada, na predlog radne grupe Vlade obrazovane na osnovu odluke Vlade o obrazovanju Radne grupe za izbor strateškog partnera u cilju realizacije projekta, sa zadatkom da sprovede postupak izbora strateškog partnera i da sprovede postupak pregovaranja sa izabranim strateškim partnerom u cilju zaključenja ugovora.

Postupak izbora strateškog partnera obuhvata:

- 1) pripremu javnog poziva za podnošenje prijava (u daljem tekstu: Javni poziv);
- 2) objavljivanje Javnog poziva;
- 3) prijem, otvaranje i ocenu prijava;
- 4) dostavljanje predloga Vladi o izboru strateškog partnera od strane radne grupe;
- 5) donošenje odluke o izboru strateškog partnera od strane Vlade;
- 6) sprovođenje pregovora sa izabranim strateškim partnerom.

Javni poziv za izbor strateškog partnera

Član 89

Sadržina i elementi javnog poziva, sprovođenje javnog poziva, način dostavljanja ponuda, rok za dostavljanje ponuda, kriterijumi koji definišu pravo učešća, kriterijumi koji predstavljaju osnovu za vrednovanje ponuda, prijem, otvaranje i vrednovanje prijava i način odabira strateškog partnera utvrđuju se posebnim podzakonskim aktom.

Podzakonski akt iz stava 1. ovog člana donosi se u vezi sa odlukom iz člana 87. ovog zakona za konkretni projekat.

Javni poziv se sprovodi na osnovu načela javnog nadmetanja na osnovu prikupljenih ponuda, načela transparentnosti i zabrane diskriminacije, načela zaštite životne sredine i načela efikasnosti.

Javni poziv se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije", kao i na internet stranici Ministarstva na srpskom jeziku i na stranom jeziku koji se uobičajeno koristi u međunarodnoj trgovini.

Izbor strateškog partnera i sprovođenje postupka sprovodi radna grupa iz člana 88. stav 1. ovog zakona.

Radna grupa je obavezna da čuva poverljivost i tajnost tehničkih, ekonomskih i drugih podataka iz ponude.

U cilju pružanja stručne pomoći, pripremi određenih analiza i studija u cilju sačinjavanja predloga za izbor strateškog partnera radna grupa može tražiti stručnu pomoć odgovarajućih lica.

Na osnovu odluke iz člana 87. ovog zakona i podzakonskog akta iz stava 1. ovog člana radna grupa sačinjava javni poziv, prima, pregleda dostavljenu dokumentaciju, sprovodi postupak vrednovanja ponuda, sačinjava predlog ugovora i dostavlja Vladi na usvajanje predlog odluke o izboru strateškog partnera.

Radna grupa Vlade iz člana 88. stav 1. ovog zakona po donošenju odluke Vlade o izboru strateškog partnera sprovodi pregovore sa izabranim strateškim partnerom u cilju zaključenja ugovora.

Radna grupa Vlade po sprovedenim pregovorima sa izabranim strateškim partnerom dostavlja izveštaj Vladi sa predlogom da se ugovor sa izabranim strateškim partnerom zaključi ili da Vlada donese drugu odluku o daljem postupku u zavisnosti od rezultata pregovora.

U roku od deset dana od dana donošenja odluke Vlade o izboru strateškog partnera, strateški partner, odnosno lice iz člana 87. stav 2. tačka 2) ovog zakona je u obavezi da podnese uredan i kompletan zahtev za izradu studije priključenja objekta na prenosni sistem.

Operator prenosnog sistema je dužan da zaključi ugovor o izradi studije priključenja objekta na prenosni sistem, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast energetike i korišćenje obnovljivih izvora energije u roku od 20 dana od dana podnošenja urednog i potpunog zahteva za izradu studije priključenja.

Operator prenosnog sistema je dužan da izradi studiju priključenja u roku od 60 dana od dana početka dejstva ugovora o izradi studije priključenja objekta na prenosni sistem.

Ukoliko Vlada donose odluku da se nakon sprovedenih pregovora i na osnovu izveštaja radne grupe zaključi ugovor sa izabranim strateškim partnerom, lice iz člana 87. stav 2. tačka 2) ovog zakona, kao investitor, odnosno lice koje vrši investitorska prava sa izabranim strateškim partnerom zaključuje ugovor o realizaciji projekta.

Ukoliko će Republika Srbija biti finansijer radova na elektrani u smislu zakona kojim se uređuje prostorno planiranje i izgradnja objekata, pored lica iz člana 87. stav 2. tačka 2) ovog zakona i strateškog partnera, ugovor o realizaciji projekta potpisuje i Vlada u ime Republike Srbije kao finansijera.

Ugovor o realizaciji projekta sadrži naročito: vrednost usluga i radova koje će strateški partner izvršiti, odnosno dobra koje će isporučiti, međusobna prava i obaveze ugovornih strana, način plaćanja, dinamiku izvođenja radova i plaćanja, posledice nepoštovanja utvrđene dinamike, kao i druga pitanja od značaja za realizaciju projekta.

Nakon zaključenja ugovora o realizaciji projekta postupak priključenja na prenosni sistem se nastavlja u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast energetike.

Ukoliko ne dođe do zaključenja ugovora o realizaciji projekta, ugovor o izradi studije priključenja objekta na prenosni sistem iz stava 12. ovog člana se smatra raskinutim, a studija priključenja postaje nevažeća.

Projekat od značaja

Član 90

Na predlog ministra nadležnog za poslove energetike, Vlada može da utvrdi da elektrana iz člana 87. stav 1. ovog zakona predstavlja projekat od značaja za Republiku Srbiju u smislu zakona kojim se uređuje izgradnja objekata, osim za elektrane koje obuhvataju zaštićeno područje ili području ekološke mreže po posebnim zakonima.

Utvrdjivanje javnog interesa

Član 91

Vlada može utvrditi javni interes za eksproprijaciju, administrativni prenos i/ili nepotpunu eksproprijaciju nepokretnosti radi izgradnje elektrane iz člana 87. stav 1. ovog zakona, kao i objekata u njenoj funkciji i priključaka na elektroenergetski sistem, u skladu sa važećim planskim dokumentima.

XVII SPROVOĐENJE POSTUPKA AUKCIJA I POSTUPAKA U VEZI SA STATUSOM PRIVREMENOG POVLAŠĆENOG PROIZVOĐAČA, STATUSOM POVLAŠĆENOG PROIZVOĐAČA I STATUSOM PROIZVOĐAČA IZ OBNOVLJIVIH IZVORA

Postupanje Ministarstva

Član 92

Tokom sprovođenja postupka aukcija i postupaka u vezi sa statusom privremenog povlašćenog proizvođača, statusom povlašćenog proizvođača i statusom proizvođača iz obnovljivih izvora energije, nadležni organ isključivo vrši proveru ispunjenosti formalnih uslova i ne upušta se u ocenu tehničke dokumentacije, niti ispituje verodostojnost dokumenata koje pribavlja u tim postupcima.

Ministarstvo u skladu sa stavom 1. ovog člana proverava ispunjenost sledećih uslova:

- 1) nadležnost za postupanje po zahtevu,
- 2) da li je podnosilac zahteva lice koje, u skladu sa ovim zakonom, može biti podnosilac zahteva,
- 3) da li zahtev sadrži sve propisane podatke,
- 4) da li je uz zahtev priložena sva dokumentacija propisana ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim na osnovu ovog zakona,
- 5) da li je uz zahtev priložen dokaz o uplati propisane takse,
- 6) da li su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom i podzakonskim aktima donetim na osnovu ovog zakona za usvajanje zahteva.

Podatke iz službenih evidencija, koji su neophodni za sprovođenje postupaka iz stava 1. ovog člana, nadležni organ obezbeđuje po službenoj dužnosti, odnosno preko servisne magistrale organa, u skladu sa propisima kojima se uređuje elektronska uprava, bez plaćanja takse.

Podaci pribavljeni na način iz stava 3. ovog člana smatraju se pouzdanim i imaju istu dokaznu snagu kao overeni izvodi iz tih evidencija.

Organi državne uprave, posebne organizacije i imaoци javnih ovlašćenja dužni su da Ministarstvu na zahtev, u roku od tri dana od dana podnošenja zahteva, dostave sve podatke o kojima vode službene evidencije koje su od značaja za sprovođenje postupaka iz stava 1. ovog člana.

Postupci iz stava 1. ovog člana sprovode se u postupku neposrednog odlučivanja u smislu zakona kojim je uređen opšti upravni postupak.

Postupanje po zahtevu

Član 93

Po zahtevu za izdavanje, odnosno izmenu upravnog akta Ministarstvo u rokovima propisanom ovim zakonom donosi rešenje u formi elektronskog dokumenta.

Ako Ministarstvo utvrdi da nisu ispunjeni formalni uslovi iz člana 92. stav 2. ovog zakona, rešenjem odbacuje zahtev u kome taksativno navodi sve nedostatke, odnosno razloge za odbacivanje, nakon čijeg će otklanjanja moći da postupi u skladu sa zahtevom.

Ako podnosilac zahteva u roku od 30 dana od dana objavljivanja rešenja iz stava 2. ovog člana, podnese novi zahtev i postupi u skladu sa rešenjem iz stava 2. ovog člana, smatra se da je odbačen zahtev iz stava 2. ovog člana od početka bio uredan.

Ako podnosilac zahteva u roku od 30 dana od dana objavljivanja rešenja iz stava 2. ovog člana, podnese novi zahtev sa pozivanjem na broj rešenja kojim je raniji zahtev odbačen i otkloni sve utvrđene nedostatke, ne dostavlja ponovo dokumentaciju koja nije imala nedostatke i plaća polovinu propisanog iznosa administrativne takse.

Način dostave

Član 94

Podnesci i dokumenta dostavljaju se elektronskim putem, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, žalbu i druge pravne lekove, dokaze koji se prilažu, kao i dokumenta i podneske koji sadrže tajne podatke i koji su označeni stepenom tajnosti u skladu sa propisima kojima se uređuje tajnost podataka, stranka dostavlja u formi papirnog dokumenta.

Ministarstvo bliže uređuje način razmene podnesaka i dokumenata iz stava 1. ovog člana.

Forma dokumenata koji se dostavljaju

Član 95

Dokumenti koji se dostavljaju elektronskim putem u skladu sa članom 97. ovog zakona, dostavljaju se u formi elektronskog dokumenta sastavljenog u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski dokument.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ako plaćanje takse nije izvršeno elektronskim putem, dokaz o plaćanju takse može se dostaviti i u elektronskom formatu, koji nije potpisan kvalifikovanim elektronskim potpisom.

Dostava rešenja

Član 96

Rešenje Ministarstva dostavlja se podnosiocu zahteva u formi elektronskog dokumenta, preko jedinstvenog elektronskog sandučića, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava, ako se dostava vrši preko portala e-uprava.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, licu koje nema jedinstveni elektronski sandučić, rešenje se dostavlja u formi odštampanog primerka elektronskog dokumenta, overenog u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronsko poslovanje, preporučenom pošiljkom preko poštanskog operatora.

Danom ekspedovanja rešenja u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, Ministarstvo rešenje objavljuje i na svojoj internet stranici.

Ako dostava preporučenom pošiljkom iz stava 2. ovog člana nije mogla da bude izvršena jer je stranka u momentu dostave bila nedostupna na naznačenoj adresi, dostavljač o tome sačinjava belešku i ostavlja obaveštenje stranci na mestu na kome je pismeno trebalo da bude uručeno, u kome naznačava lično ime primaoca, podatke kojim se pismeno identifikuje, kao i datum kada je obaveštenje ostavljeno, sa pozivom stranci da na tačno određenoj adresi dostavljača, odnosno poštanskog operatora preuzme pošiljku, u roku od 15 dana od dana pokušaja dostave.

Obaveštenje stranci iz stava 4. ovog člana sadrži i informaciju o danu objavljivanja rešenja na internet stranici Ministarstva, pravnu pouku stranci da će se u slučaju ne preuzimanja pošiljke u ostavljenom roku rešenje smatrati dostavljenim istekom roka od 30 dana od objavljivanja rešenja na internet stranici Ministarstva.

U slučaju iz stava 4. ovog člana, ako u ostavljenom roku stranka ne podigne pošiljku, dostavljač će je vratiti zajedno sa beleškom o razlozima neuručenja.

Dostava stranci smatraće se izvršenom:

- 1) danom prijema rešenja na način propisan stavom 1. ili stavom 2. ovog člana,
- 2) istekom roka od 30 dana od dana oglašavanja rešenja na internet prezentaciji Ministarstva ako dostava nije izvršena u skladu sa odredbama st. 1, 2. i 4. ovog člana.

Ako je adresa prebivališta, odnosno boravišta, odnosno sedišta stranke nepoznata, dostava toj stranci smatraće se izvršenom na dan isteka roka od 30 dana od dana objavljivanja rešenja na internet stranici Ministarstva.

Ministarstvo će na zahtev stranke, u prostorijama Ministarstva, toj stranci izdati kopiju rešenja bez odlaganja, s tim što to uručenje nema dejstvo na računanje rokova u vezi sa dostavom.

Potvrda dostave

Član 97

Kada se rešenje dostavlja elektronskim putem, uredna dostava se dokazuje elektronskom potvrdom o prijemu dokumenta (dostavnica).

Elektronska oglasna tabla Ministarstva

Član 98

Ministarstvo je dužno da na svojoj internet stranici uspostavi i održava oglasnu tablu, koja služi za potrebe javnog saopštavanja, odnosno objavljivanja rešenja u skladu sa članom 96. ovog zakona, kao i drugih akata koje donese Ministarstvo.

Shodna primena propisa

Član 99

Na pitanja koja se odnose na postupak aukcija i postupke u vezi sa statusom privremenog povlašćenog proizvođača, statusom povlašćenog proizvođača i statusom proizvođača iz obnovljivih izvora energije, a koja ovim zakonom nisu posebno uređena, primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

XVIII MEHANIZMI SARADNJE

Član 100

Republika Srbija može sa drugim državama ugovoriti mehanizme saradnje, radi dostizanja udela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije, u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumima.

Mehanizmi saradnje su oblici saradnje između država koji obuhvataju: zajedničke projekte, statističke transfere iz energetske bilansa država, zajedničke šeme podrške i druge oblike saradnje kojima se omogućava smanjenje troškova država za postizanje njihovog ukupnog udela obnovljivih izvora energije u bruto finalnoj potrošnji energije.

Mehanizmi saradnje iz stava 1. ovog člana mogu se ugovoriti na jednu ili više godina.

Ministarstvo je dužno, da najkasnije u roku od tri meseca po završetku godine u kojoj su mehanizmi saradnje realizovani, nadležnom telu u skladu sa međunarodnim sporazumima dostavi obaveštenje koje naročito sadrži informaciju o količinama i cenama energije koje su predmet saradnje.

XIX NADZOR

Član 101

Nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Energetski subjekti, autonomna pokrajina, jedinice lokalne samouprave i druga pravna lica i preduzetnici kojima su propisana prava i obaveze ovim zakonom, dužni su da na zahtev Ministarstva, dostave sve podatke neophodne za obavljanje poslova iz delokruga rada Ministarstva.

Inspekcijski nadzor

Član 102

Inspekcijski nadzor vrši Ministarstvo preko energetskog inspektora (u daljem tekstu: inspektor), u okviru delokruga utvrđenog ovim zakonom.

Autonomnoj pokrajini poverava se vršenje inspekcijskog nadzora iz stava 1. ovog člana na teritoriji autonomne pokrajine.

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona i propisa donetih na osnovu ovog zakona, koje se odnose na kvalitet biogoriva koja se stavljaju na tržište, vrši ministarstvo nadležno za poslove trgovine preko tržišnih inspektora u skladu sa zakonom kojim se uređuje trgovina.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i drugih propisa, koji se odnose na zahteve koje moraju da ispunjavaju elektrane u pogledu izdavanja integrisanih dozvola, dozvola za upravljanje otpadom i upotrebu otpada i drugih zahteva koji su propisani zakonom, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita životne sredine, vrši ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine preko inspektora za zaštitu životne sredine u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita životne sredine.

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona i drugih propisa, koji se odnose na zahteve koje moraju da ispunjavaju hidroelektrane u pogledu izdavanja vodne dozvole vrši ministarstvo nadležno za poslove vodoprivrede preko vodnih inspektora u skladu sa propisima kojima se uređuje izdavanje vodnih dozvola.

Na sadržinu, vrstu, oblik, postupak i sprovođenje inspekcijskog nadzora, ovlašćenja i obaveze učesnika u inspekcijskom nadzoru i druga pitanja od značaja za inspekcijski nadzor koja nisu uređena ovim zakonom, primenjuju se odredbe zakona i propisa kojima se uređuje inspekcijski nadzor.

Prava i dužnosti inspektora

Član 103

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo i dužnost da proverava:

- 1) da li energetski subjekti koriste podsticajne mere po propisima po kojima su stekli pravo na korišćenje podsticajnih mera;
- 2) da li privremeni povlašćeni proizvođač, povlašćeni proizvođač i proizvođač iz obnovljivih izvora energije ispunjavaju obaveze propisane ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona;
- 3) da li je privremeni povlašćeni proizvođač promenio odobrenu snagu elektrane za koju je stekao status privremenog povlašćenog proizvođača u toku trajanja statusa privremenog povlašćenog proizvođača;
- 4) da li privremeni povlašćeni proizvođač ima zaključen ugovor o tržišnoj premiji;
- 5) da li operator prenosnog, odnosno distributivnog odnosno zatvorenog distributivnog sistema prioritetno preuzima električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora koji su u sistemu podsticaja, izuzev u slučaju kada je ugrožena sigurnost rada sistema u skladu sa članom 10. ovog zakona;
- 6) da li povlašćeni proizvođač električne energije poseduje licencu za energetske delatnosti proizvodnje električne energije u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika, a koja obuhvata elektranu za koju je stekao status privremenog povlašćenog proizvođača;
- 7) da li je elektrana za koju je proizvođač stekao status privremenog povlašćenog proizvođača trajno priključena na prenosni, distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem električne energije na odobrenu snagu koja odgovara odobrenoj snazi za koju je elektrana stekla status privremenog povlašćenog proizvođača;
- 8) da li su za elektranu za koju je proizvođač stekao status privremenog povlašćenog proizvođača obezbeđena sva merenja koja su propisana ovim zakonom;
- 9) da li je u upotrebnoj dozvoli za elektranu za koju je proizvođač stekao status privremenog povlašćenog proizvođača, odnosno izveštaju tehničke komisije za pregled objekta kao sastavnom delu upotrebne dozvole navedeno da je u novoizgrađenu ili rekonstruisanu elektranu ugrađena neiskorišćena oprema;
- 10) da li povlašćeni proizvođač električne energije ima zaključen ugovor o tržišnoj premiji, odnosno zaključen ugovor o fid-in tarifi;
- 11) da li proizvođač iz obnovljivih izvora energije poseduje licencu za obavljanje delatnosti u skladu sa zakonom kojim je uređena oblast energetike;
- 12) da li proizvođač iz obnovljivih izvora energije ima obezbeđeno posebno merenje, odvojeno od merenja u drugim tehnološkim procesima, kojim se meri preuzeta i predata električna, odnosno toplotna energija u sistem;

13) da li operator prenosnog sistema vodi elektronski, centralizovani i javno dostupan registar svih priključenih elektrana koje koriste obnovljive izvore energije;

14) da li operator prenosnog sistema javno objavljuje spisak svih podnetih zahteva u postupku priključenja, zatraženoj odobrenoj snazi elektrane, podatke o statusu zahteva, fazi postupka priključenja, u kojoj je fazi puštanja u pogon elektrana, datum probnog rada i datum trajnog priključenja;

15) da li garantovani snabdevač zaključuje ugovore o otkupu električne energije u skladu sa ovim zakonom i vodi registar ugovora o otkupu električne energije i objavljuje ih na svojoj internet stranici;

16) da li jedinica lokalne samouprave vodi registar energetske subjekte i da li je donela akt kojim propisuje podsticajne mere, uslove i postupak za sticanje prava na podsticajne mere za te subjekte;

17) da li je jedinica lokalne samouprave donela akt kojim propisuje uslove pod kojima nezavisni proizvođač mora osigurati da toplotna energija koju isporučuje odgovara zahtevima za kvalitet, pouzdanost snabdevanja i propisanog stepena efikasnosti proizvodnog kapaciteta;

18) da li je distributer toplotne energije u slučaju kada odbija priključenje nezavisnog proizvođača u aktu o odbijanju naveo razloge o odbijanju priključenja.

U vršenju inspekcijskog nadzora, inspektor ima pravo i dužnost da obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom ili propisom donetim na osnovu ovog zakona.

Ovlašćenja inspektora

Član 104

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor je ovlašćen da:

1) naloži da se utvrđene nezakonitosti otklone u roku koji odredi;

2) donese rešenje i izrekne upravnu meru ako nadzirani subjekat ne otkloni nezakonitost u ostavljenom roku, osim kada zbog neophodnosti preduzimanja hitnih mera rešenje donosi bez odlaganja;

3) dostavlja akt kojim se utvrđuju činjenice iz člana 28. stav 1. i člana 42. stav 1. ovog zakona, Ministarstvu radi donošenja rešenja o ukidanju statusa privremenog povlašćenog proizvođača;

4) dostavlja akt kojim se utvrđuju činjenice iz člana 31. stav 1. i člana 44. stav 1. ovog zakona, Ministarstvu radi donošenja rešenja o ukidanju statusa povlašćenog proizvođača;

5) dostavlja akt kojim se utvrđuju činjenice iz člana 51. stav 1. ovog zakona, Ministarstvu radi donošenja rešenja o ukidanju statusa proizvođača iz obnovljivih izvora energije;

6) nadležnom pravosudnom organu podnese krivičnu prijavu, prijavu za privredni prestup ili zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno preduzme i druge radnje i mere na koje je zakonom ili drugim propisom ovlašćen;

7) naredi izvršavanje propisanih obaveza u određenom roku i da privremeno zabrani rad ako se nalog u ostavljenom roku ne izvrši.

Žalba na rešenje inspektora

Član 105

Na rešenje inspektora može se izjaviti žalba Ministru, u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Žalba odlaže izvršenje rešenja, osim u slučaju kada je neophodno preduzimanje hitnih mera propisanim odredbama zakona kojima se uređuje inspekcijski nadzor.

U slučaju da je prvostepena odluka inspektora već jedanput bila poništena, drugostepeni organ ne može je opet poništiti i uputiti predmet inspekciji na ponovni postupak, nego će sam rešiti ovu upravnu stvar.

XX KAZNENE ODREDBE

Privredni prestupi

Član 106

Novčanom kaznom od 1.500.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup operator prenosnog, odnosno distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema - pravno lice ako prioriteto ne preuzima električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora, osim u slučaju kada je ugrožena sigurnost rada sistema (član 11. stav 1).

Novčanom kaznom od 1.500.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup povlašćeni proizvođač - pravno lice ako u procesu proizvodnje ne koristi obnovljive izvore energije (član 30. stav 1. tačka 1) i član 43. stav 1. tačka 1).

Novčanom kaznom 1.500.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup garantovani snabdevač - pravno lice ako ne preuzme balansnu odgovornost u skladu sa ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega (član 38. stav 1. tačka 4).

Novčanom kaznom 1.500.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup snabdevač gorivom - pravno lice ako ne obezbedi da udeo obnovljivih izvora energije u finalnoj potrošnji energije u saobraćaju do 2030. godine bude u skladu sa nacionalnim ciljem korišćenja obnovljivih izvora iz Integrisanog nacionalnog energetskog i klimatskog plana i odredbama akta Vlade iz člana 78. stav 1. ovog zakona (član 75. stav 1. i član 78. stav 1).

Za privredni prestup iz st. 1-3. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara.

Prekršaji

Član 107

Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako pristupi izgradnji hidroelektrane u zaštićenom području bez odluke Vlade (član 5. stav 3).

Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj operator prenosnog, distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema - pravno lice ako:

- 1) ne vodi elektronski i javno dostupan registar svih priključenih elektrana koje koriste obnovljive izvore energije (član 67. stav 1. i člana 68. stav 1),
- 2) ne objavi javno spisak svih podnetih zahteva u postupku priključenja, zatraženoj odobrenoj snazi elektrane, fazi postupka priključenja, datum probnog rada i datum trajnog priključenja (član 67. stav 2. i člana 68. stav 2).

Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj garantovani snabdevač - pravno lice ukoliko:

- 1) ne zaključi ugovor o fid-in tarifi u skladu sa ovim zakonom (član 38. stav 1. tačka 1),

4) ne preuzima prava i obaveze prethodnog garantovanog snabdevača u roku, na način i pod uslovima utvrđenim javnim tenderom u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika (član 38. stav 1. tačka 2),

3) ne vodi registar ugovora otkupu električne energije i objavljuje ih na svojoj internet stranici (član 38. stav 1. tačka 3),

4) ne dostavlja Ministarstvu podatke potrebne za utvrđivanje naknade za podsticaj povlašćenih proizvođača električne energije u skladu sa podzakonskim aktom (član 38. stav 1. tačka 5),

5) ne vodi poseban račun za transakcije vezane za podsticajne mere u skladu sa ovim zakonom (član 38. stav 1. tačka 6).

Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj operator distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema - pravno lice ukoliko ne dostavi operatoru prenosnog sistema podatke o proizvedenoj električnoj energiji proizvođača iz obnovljivih izvora priključenih na distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem za koje se izdaje garancija porekla (član 50. stav 2).

Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj operator distributivnog sistema, odnosno zatvorenog distributivnog sistema - pravno lice ako ne uspostavi pojednostavljenu proceduru za elektranu krajnjeg kupca koji proizvodi električnu energiju za sopstvene potrebe i za elektranu koja je deo demonstracionog projekta, instalisane snage 10,8 kW ili manje, ili ekvivalentnoj snazi priključka koji nije trofazni (član 68. stav 3).

Odgovorno lice u jedinici lokalne samouprave kazniće se novčanom kaznom od 50.000-150.000 dinara ukoliko:

1) ne propiše uslove pod kojima je distributer toplotnom energijom dužan da energetskeg subjekta koji toplotnu energiju proizvodi iz obnovljivih izvora priključi na svoju distributivnu mrežu (član 72. stav 1),

2) ne propiše uslove po kojima nezavisni proizvođač mora osigurati da toplotna energija koju isporučuje odgovora zahtevima za kvalitet pouzdanog snabdevanja i zaštitu životne sredine utvrđenih zakonskim aktima, propisanog stepena efikasnosti proizvodnog kapaciteta (član 73. stav 1).

Novčanom kaznom od 10.000 do 500.000 dinara kazniće se preduzetnik ako pristupi izgradnji hidroelektrane u zaštićenom području bez odluke Vlade (član 5. stav 3).

Novčanom kaznom od 10.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj snabdevač gorivom - preduzetnik ako ne obezbedi da udeo obnovljivih izvora energije u finalnoj potrošnji energije u saobraćaju do 2030. godine bude u skladu sa nacionalnim ciljem korišćenja obnovljivih izvora iz Integrisanog nacionalnog energetskeg i klimatskog plana i odredbama akta Vlade iz člana 78. stav 1. ovog zakona (član 75. stav 1. i član 78. stav 1).

Novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara kazniće se fizičko lice ako pristupi izgradnji hidroelektrane u zaštićenom području bez odluke Vlade (član 5. stav 3).

XXI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 108

Privremeni povlašćeni proizvođači koji su stekli taj status na osnovu zahteva koji je podnet pre stupanja na snagu ovog zakona, stiču status povlašćenog proizvođača i podsticajne mere pod uslovima i na način propisan u skladu sa Zakonom o energetici ("Službeni glasnik RS", br. 145/14 i 95/18 - dr. zakon) i propisima donetim na osnovu tog zakona.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, privremeni povlašćeni proizvođač koji je stekao taj status za hidroelektranu koja se u smislu ovog zakona smatra hidroelektranom u zaštićenom području može da stekne status povlašćenog proizvođača ako ispunjava uslove koji su propisani aktom iz stava 1. ovog člana i uslove zaštite prirode koji su utvrđeni rešenjem o uslovima zaštite prirode koje izdaje Zavod za zaštitu prirode Srbije i da su zapisnikom nadležnog inspektora za zaštitu životne sredine potvrđeni.

Privremeni povlašćeni proizvođači, odnosno povlašćeni proizvođači koji su stekli taj status na osnovu zahteva koji je podnet pre stupanja na snagu ovog zakona, a posle 31. decembra 2019. godine, imaju pravo na sledeće podsticajne mere:

- 1) podsticajni period koji traje 12 godina, počevši od dana prvog očitavanja električne energije u elektrani, odnosno delu elektrane, posle dana sticanja statusa povlašćenog proizvođača električne energije, osim ako je trajanje podsticajnog perioda drugačije određeno ugovorom o otkupu električne energije;
- 2) podsticajna otkupna cena po kojoj povlašćeni i privremeni povlašćeni proizvođači prodaju garantovanom snabdevaču odgovarajući iznos proizvedene električne energije tokom ili pre podsticajnog perioda,
- 3) preuzimanje balansne odgovornosti za mesta primopredaje električne energije povlašćenog proizvođača električne energije tokom podsticajnog perioda, a od strane garantovanog snabdevača;
- 4) preuzimanje troškova balansiranja povlašćenog proizvođača električne energije tokom podsticajnog perioda od strane garantovanog snabdevača;
- 5) besplatan pristup prenosnom, odnosno distributivnom sistemu električne energije.

Podsticajna otkupna cena iz stava 3. tačka 2) ovog člana određuje se u zavisnosti od vrste elektrane koja odgovara korigovanoj podsticajnoj otkupnoj ceni koju je garantovani snabdevač objavio na svojoj internet stranici i koja se primenjuje od 1. marta 2020. godine na zaključene ugovore o otkupu električne energije.

Status privremenog povlašćenog proizvođača koji je stečen na osnovu zahteva podnetog pre stupanja na snagu ovog zakona nastavlja da važi i produžava se u skladu sa propisima po kojima je taj status stečen.

Izuzetno od stava 5. ovog člana, u slučaju da po propisima po kojima je stečeno pravo privremenog povlašćenog proizvođača nije više moguće produžiti taj status isti se može produžiti najviše do tri godine na osnovu ovog zakona u slučaju:

- 1) sprečenosti privremenog povlašćenog proizvođača zbog pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 da u roku stekne status povlašćenog proizvođača ili
- 2) uvođenja nove tehnologije proizvodnje električne energije u odnosu na tehnološko rešenje u građevinskoj dozvoli na osnovu koje je stekao status privremenog povlašćenog proizvođača.

U slučaju iz stava 6. ovog člana, zahtev za produženje statusa privremenog povlašćenog proizvođača podnosi se najkasnije 30 dana pre njegovog isteka.

U slučaju da se status privremenog povlašćenog proizvođača produži u skladu sa stavom 6. ovog člana, podsticajni period traje osam godina.

Odredba člana 5. stav 3. ovog zakona ne primenjuje se na privremene povlašćene proizvođače iz stava 1. ovog člana.

Član 109

Povlašćeni proizvođači koji su stekli taj status na osnovu zahteva podnetog pre stupanja na snagu ovog zakona, mogu da izmene odobrenu snagu elektrane za koju su stekli status povlašćenog proizvođača ako elektrana sa novom odobrenom snagom i dalje ispunjava uslove za sticanje statusa povlašćenog proizvođača u skladu sa Zakonom o energetici ("Službeni glasnik RS", br. 145/14 i 95/18 - dr. zakon) i propisima donetim na osnovu tog zakona.

Ako izmeni odobrenu snagu elektrane iz stava 1. ovog člana, povlašćeni proizvođač je dužan da podnese zahtev za izmenu rešenja o sticanju statusa povlašćenog proizvođača.

U slučaju izmene rešenja iz stava 2. ovog člana, povlašćeni proizvođač i garantovani snabdevač su dužni da izmene ugovor o otkupu električne energije u skladu sa izvršenom promenom odobrene snage i da koriguju visinu podsticajne otkupne cene u skladu sa uredbom na osnovu koje je utvrđena podsticajna otkupna cena u ugovoru o otkupu električne energije.

Povlašćeni proizvođači iz stava 1. ovog člana koji su stekli taj status za solarne elektrane i elektrane na vetar, ne mogu da izmene odobrenu snagu elektrane.

Član 110

Povlašćeni proizvođači koji su stekli taj status na osnovu zahteva podnetog pre stupanja na snagu ovog zakona, dužni su da ispunjavaju obaveze utvrđene Zakonom o energetici ("Službeni glasnik RS", br. 145/14 i 95/18 - dr. zakon), propisima donetim na osnovu tog zakona, kao i sledeće obaveze utvrđene ovim zakonom:

- 1) da elektrana u toku rada ne prelazi vrednost odobrene snage koju je utvrdio nadležni operator sistema;
- 2) koristi reaktivnu energiju u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike, pravilima o radu prenosnog, distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema;
- 3) poštuje sve propise u oblasti životne sredine;
- 4) poštuje sve propise u oblasti vodoprivrede u slučaju hidroelektrane.

Član 111

Ministarstvo može da objavi javni poziv za prvu aukciju 30 dana od dana objavljivanja maksimalne visine tržišne premije, odnosno maksimalne otkupne cene i maksimalne fid-in tarife iz stava 1. ovog člana.

Član 112

(Prestao da važi)

Član 113

Donosioci planskih dokumenata u smislu zakona kojim se uređuje planiranje su dužni da planska dokumenta iz svoje nadležnosti usklade sa odredbama člana 5. st. 3-5. ovog zakona u roku od 12 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 114

Poslove energetskog inspektora iz čl. 103. i 104. ovog zakona obavljaće elektroenergetski inspektor dok se ne obezbede uslovi za rad energetskog inspektora.

Član 115

Odredbe ovog zakona koje se odnose na elektronsku proceduru primenjivaće se od dana izrade softverskog rešenja koji podržava ovaj sistem.

Član 116

Podzakonski akti iz člana 14. stav 7, člana 17. stav 8, člana 18. stav 4, člana 19. stav 4, člana 23. stav 7, člana 24. stav 6, člana 25. stav 2, člana 26. stav 9, člana 27. stav 6, člana 28. stav 6, člana 29. stav 4, člana 30. stav 7. i člana 31. stav 6. ovog zakona, mogu se doneti kao jedinstven akt.

Podzakonski akti iz člana 33. stav 9, člana 35. stav 2, člana 36. stav 9, člana 37. stav 3, člana 38. stav 2, člana 39. stav 9, člana 40. stav 6, člana 41. stav 6, člana 42. stav 4, člana 43. stav 7. i člana 44. stav 6. ovog zakona, mogu se doneti kao jedinstven akt.

Podzakonske akte iz st. 1. i 2. ovog člana doneće Vlada u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 117

Podzakonske akte iz člana 16. stav 6. i člana 33. stav 5. ovog zakona doneće Vlada u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Podzakonske akte iz člana 10. stav 11, člana 54. stav 2, člana 55. stav 6, člana 57. stav 4, člana 59. stav 5, člana 78. stav 1, člana 82. i člana 83. stav 3. ovog zakona doneće Vlada u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 118

Podzakonski akt iz člana 7. ovog zakona doneće Ministarstvo u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prvi plan sistema podsticaja iz člana 13. stav 1. ovog zakona doneće Ministarstvo najkasnije do kraja februara 2022. godine.

Podzakonski akt iz člana 55. stav 5. i člana 61. stav 5. ovog zakona doneće Ministarstvo u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 119

Podzakonski akt iz člana 95. stav 3. ovog zakona doneće Ministarstvo u roku šest meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Podzakonski akt iz člana 96. stav 3. ovog zakona doneće Ministarstvo u roku šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 120

Agencija za energetiku Republike Srbije doneće Metodologiju iz člana 15. stav 2. ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Agencija za energetiku Republike Srbije doneće Metodologiju iz člana 34. stav 2. ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 121

Do donošenja propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivaće se propisi kojima se uređuje oblast obnovljivih izvora energije doneti na osnovu Zakona o energetici ("Službeni glasnik RS", br. 145/14 i 95/18 - dr. zakon), ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 122

Postupci započeti po odredbama Zakona o energetici ("Službeni glasnik RS", br. 145/14 i 95/18 - dr. zakon), a koji do dana stupanja na snagu ovog zakona nisu okončani, okončaće se po odredbama tog zakona.

Član 123

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o korišćenju obnovljivih izvora energije

("Sl. glasnik RS", br. 35/2023)

Član 20[s1]

Operator prenosnog sistema je dužan da plan razvoja prenosnog sistema sa analizom adekvatnosti proizvodnje i prenosnog sistema donese u skladu sa odredbama člana 14. ovog zakona (novi član 67a stav 1) u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Agencija je dužna da na plan razvoja prenosnog sistema usaglašenog sa članom 14. ovog zakona (novi član 67a stav 1) izda saglasnost u roku 60 dana od dana dostavljanja od strane operatora prenosnog sistema.

Član 21[s1]

Postupci započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviće se po propisima po kojima su započeti.

Postupci započeti po zahtevima za izradu studije priključenja na prenosni sistem elektrana koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije, kao i zahtevi za izmenu odobrene snage, koji su podneti posle 30. aprila 2021. godine, nastaviće se nakon dana davanja saglasnosti Agencije na plan razvoja prenosnog sistema usaglašenog sa odredbom člana 14. ovog zakona (novi član 67a stav 1), uz mogućnost primene odlaganja priključenja iz člana 14. ovog zakona (novi član 67a stav 2).

Postupci započeti po zahtevima iz stava 2. ovog člana mogu se nastaviti pre donošenja plana razvoja prenosnog sistema sa analizom adekvatnosti proizvodnje i prenosnog sistema u skladu sa članom 14. ovog zakona (novi član 67a stav 1), ako podnosilac zahteva dokaže ispunjenost uslova iz člana 14. ovog zakona (novi član 67b).

Član 22[s1]

Garantovani snabdevač preuzima balansnu odgovornost do kraja podsticajnog perioda za sve elektrane koje koriste obnovljive izvore energije, a koje su pravo na podsticajne mere stekle na osnovu propisa koji su bili na snazi do 30. aprila 2021. godine.

Član 23[s1]

Postupci priključenja koji se odnose na proizvodne objekte kupaca - proizvođača koji su pokrenuti do stupanja na snagu ovog zakona nastaviće se po propisima po kojima su započeti, pri čemu, nakon njihovog okončanja, u postupku sticanja statusa kupca - proizvođača ne primenjuje se ograničenje iz člana 12. stav 1. ovog zakona.

Krajnji kupci koji nisu u kategorijama domaćinstvo ili stambene zajednice i koji u cilju sticanja statusa kupca - proizvođača, počevši od dana stupanja na snagu ovog zakona a zaključno sa 1. julom 2024. godine, pokrenu postupak priključenja proizvodnog objekta instalisane snage veće od 150 kW, stiču taj status po propisima po kojima je postupak priključenja pokrenut i u slučaju kad se taj postupak okonča posle 1. jula 2024. godine, a nakon okončanja tih postupaka, na takve kupce - proizvođače se ne primenjuje ograničenje iz člana 12. stav 1. ovog zakona samo u slučaju da instalisana snaga proizvodnog objekta nije veća od 5 MW.

Pod pokretanjem postupka priključenja iz st. 1. i 2. ovog člana smatra se podnošenje zahteva nadležnom operatoru sistema za izdavanje akta koji sadrži tehničke uslove za priključenje proizvodnog objekta.

Do donošenja propisa iz stava 2. ovog člana, primenjivaće se važeći propisi ako nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Kupci - proizvođači koji steknu taj status po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ne podležu ograničenjima iz člana 12. stav 1. ovog zakona.

Podzakonski akt iz člana 14. ovog zakona (novi član 67b stav 5) doneće Ministarstvo u roku od dva meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 24[s1]

Operator distributivnog sistema, odnosno zatvorenog distributivnog sistema postupa po zahtevima za priključenje koji su podneti posle stupanja na snagu ovog zakona nakon dana davanja saglasnosti Agencije na plan razvoja prenosnog sistema usaglašenog sa odredbom člana 14. ovog zakona (novi član 67a stav 1), uz mogućnost primene odlaganja priključenja iz člana 14. ovog zakona (novi član 67a stav 2).

Postupci započeti po zahtevima za priključenje podneti operatoru distributivnog sistema i zatvorenog distributivnog sistema do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviće se u skladu sa propisima po kojima su započeti.

Zahtevi za priključenje iz st. 1. i 2. ovog člana obuhvataju zahtev za izdavanje mišljenja o uslovima i mogućnostima za priključenje, zahtev za izdavanje uslova za projektovanje i priključenje i zahtev za izdavanje odobrenja za priključenje.

Član 25[s1]

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi odredba člana 433. stav 1. Zakona o energetici ("Službeni glasnik RS", br. 145/14, 95/18 - dr. zakon i 40/21) u delu koji glasi: "i stav 2. u delu koji se odnosi na tačku 6)".

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe člana 111. stav 1. i člana 112. stav 1. Zakona o korišćenju obnovljivih izvora energije ("Službeni glasnik RS", broj 40/21).

Član 26[s1]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", osim odredbe člana 12. ovog zakona u delu koji se odnosi na član 58. stav 4. tačka 2), koja se primenjuje od 1. januara 2024. godine.